

ความสัมพันธ์ทางสังคมของนักเรียนชนชั้นประถมบัณฑิต
โรงเรียนบ้านพรานหมอน จังหวัดอุดรธานี
และโรงเรียนอเม็ง จังหวัดเชียงใหม่

Bangkok Institute of Child Study

โดย

น.ส. บุญยิ่ง เจริญยิ่ง

ผู้ช่วยศาสตราจารย์วิชาการศึกษา

หนังสือพิมพ์

ใช้เฉพาะในโรงเรียนเท่านั้น

รายงานการวิจัยฉบับที่ 8

ของ

สถาบันระหว่างชาติสำหรับการค้นคว้าวิจัยเด็ก

ด8/2509

บจ.

ร.2

ความสัมพันธ์ทางสังคมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาหนึ่ง
โรงเรียนบ้านพรานหมอน จังหวัดอุดรธานี
และโรงเรียนอนุเม็ง จังหวัดเชียงใหม่

Ranghok Institute for Child Study

โดย

น.ส. บุญยิ่ง เจริญยิ่ง

ผู้ช่วยศาสตราจารย์วิชาการศึกษา

หนังสือพิมพ์

ใช้เฉพาะในโรงเรียนเท่านั้น

รายงานการวิจัยฉบับที่ 8

ของ

สถาบันระหว่างชาติสำหรับการค้นคว้าวิจัยเด็ก

สารบัญ

บท	หน้า
1. คำนำ	1
ความมุ่งหมายในการค้นคว้า	2
ความสำคัญของการค้นคว้า	3
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการค้นคว้า	3
คำจำกัดความของศัพท์เฉพาะที่ใช้ในรายงานนี้	10
ข้อสมมติฐาน	11
2. วิธีดำเนินการค้นคว้า	12
กลุ่มตัวอย่าง	12
วิธีการในการทดสอบ	13
วิธีการกระทำข้อมูล	14
3. ผลการค้นคว้า	18
การเลือกและการปฏิเสธเพื่อนในสถานการณ่เล่นและสถานการณ่เรียน	18
การทายคว่าเพื่อนจะเลือกตนหรือไม่ในสถานการณ่เล่นและสถานการณ่เรียน	27
ความเห็นของพ่อแม่เกี่ยวกับการมีเพื่อนของเด็ก	28
สหสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและฐานะทางสังคมมีที่	29
การเลือกหัวหน้าชั้น	31
การเปรียบเทียบผลของการทดสอบ “ใครเอ่ย?” กับผลการทดสอบ “สังคมมีที่”	32
4. บทสรุป	39
สรุปผลการค้นคว้า	39
อภิปราย	41

	หน้า
บรรณานุกรม	48
ภาคผนวก	47
ก. แบบคำตอบ “สังคมมิต”	49
ข. ข้อทดสอบ “ใครเอ่ย ?”	50
ค. แผนผังสังคมสัมพันธ์ของนักเรียนโรงเรียนบ้านพรานหมอน	52
แผนผังสังคมสัมพันธ์ของนักเรียนโรงเรียนอเม็ง ห่อง ก.	55
แผนผังสังคมสัมพันธ์ของนักเรียนโรงเรียนอเม็ง ห่อง ข.	58

๒๗ บัญชีตาราง

ตารางที่	หน้า
1 จำนวนเด็กในกลุ่มตัวอย่าง แบ่งตามเพศและตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ...	18
2 จำนวนเด็กที่มีฐานะทางสังคมมีตต่าง ๆ กัน	15
3 ถวเฉลี่ยจำนวนเพื่อนที่เด็กคนหนึ่ง ๆ เลือก และถวเฉลี่ยจำนวนครั้งที่เด็กคนหนึ่ง ๆ ใ้รับเลือกเป็นเพื่อน	19
4 ถวเฉลี่ยจำนวนเพื่อนที่เด็กคนหนึ่ง ๆ บอกว่าไม่ขยากลอก และจำนวนครั้งที่เด็กคนหนึ่ง ๆ ถูกเพื่อนเขยข้อว่าไม่ขยากลอกเป็นเพื่อน	21
5 อตราส่วนของความถทนกเรียนทงชนเลือกเพื่อนต่อความถทนกเรียนทงชนปฏิเสอเพื่อน	24
6 จำนวนครั้งที่เด็กเลือกเพื่อน แยกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง กลาง และต่ำ	25
7 อตราส่วนของจำนวนคนที่ถูกเลือกโดยกนเลือกในสถานการณเล่นและสถานการณเรียนต่อจำนวนคนที่ถูกเลือกนเลือกทงหมด	26
8 เปอร์เซนต์เฉลี่ยของการทายถกวใ้ใครจะเลือกเขาเป็นเพื่อนข้าง	27
9 เปอร์เซนต์แสดงเหตุผลของพ่อแม่เกยวกับกรอยกใ้ลูกของตนเล่นกับเพื่อน	28
10 สหสัมพันธ์ระหว่างฐานะทางสังคมมีตกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	30
11 เปอร์เซนต์ที่เด็กเห็นว่าความคคิของตนในการเลือกหัวหน้าตรงกับความคคิของครู	31
12 ลักษณะประจำตัวเด็กที่มีฐานะทางสังคมมีตสูงสุดและต่ำสุด	32
13 ลักษณะประจำตัวเด็กที่เพื่อนทมีฐานะทางสังคมมีตสูงสุดและต่ำสุดเลือก	35
14 ลักษณะประจำตัวเด็กที่เพื่อนเห็นว่าเป็นหัวหน้าชนค	37

ประกาศคุณูปการ

รายงานการวิจัยฉบับนี้ ผู้เขียนได้รับความช่วยเหลือจาก ศาสตราจารย์
ดร. ละม้ายมาศ ศรทนต์ ผู้อำนวยการสถาบัน ระหว่างชาติสำหรับการค้นคว้าเรื่องเด็ก
ดร. ประมวล ดิกคินสัน ดร. จรรยา สุวรรณทัต ดร. กาญจนา หาสิตะพันธ์ และ อาจารย์
ดวงเดือน เลขยานนท์ ในการให้ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการวิเคราะห์ข้อมูล การอ่านและแก้ไข
ต้นฉบับ ดร. ระวิพันธ์ โสมนะพันธ์ ช่วยตรวจสอบในคานาสถิติการวิจัย ผู้เขียนขอขอบ
พระคุณ เป็นอย่างสูงต่ออาจารย์ทุกท่านที่ได้กรุณาช่วยเหลือให้รายงานฉบับนี้สำเร็จเป็นรูป
เล่มขึ้นมาได้.

บุญยิ่ง เจริญยิ่ง

บทที่ 1

คำนำ

ในปัจจุบันปัญหาเกี่ยวกับมนุษย์สัมพันธ์เป็นที่สนใจกันทั้งในประเทศและต่างประเทศ และเป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปว่า มนุษย์สัมพันธ์ที่จะช่วยส่งเสริมความเข้าใจอันดีระหว่างกัน และกัน ทำให้เกิดความเข้มแข็งเรียบร้อยภายในกลุ่ม ทั้งนี้เพราะพฤติกรรมของบุคคลที่อยู่รวมกันเป็นกลุ่ม ย่อมมีผลกระทบกระเทือนต่อสมาชิกของกลุ่มนั้น ๆ ทั้งในทางที่เป็นคุณและที่เป็นโทษ บางคนมีอิทธิพลต่อการดำเนินงานของกลุ่มในทางที่ช่วยให้เกิดกำลังใจ ทำให้สมาชิกในกลุ่มสามารถประกอบงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ บางคนมีอิทธิพลในทางลบซึ่งหรือทำให้สมาชิกในกลุ่มเกิดการแตกแยกกัน บางคนได้อาศัยคุณธรรมของสมาชิกในกลุ่มเป็นแนวทางดำเนินชีวิต ดังนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่า มนุษย์สัมพันธ์ที่จะช่วยให้สมาชิกมีความปรารถนาดีต่อกัน เกิดการช่วยเหลือกัน และเรียนรู้จากกันและกัน ทำให้บุคคลสามารถอยู่ในสังคมอันกว้างใหญ่กับเพื่อนมนุษย์อย่างมีความสุข ในทางตรงกันข้าม ถ้ากลุ่มชนใดเต็มไปด้วยการตั้งข้อรังเกียจกัน ไม่สนใจใยดีต่อกัน พฤติกรรมของกลุ่มนั้น ๆ ก็จะก้าวร้าวยุ่งเหยิงไม่มีระเบียบ ทำให้ผลงานของกลุ่มต้องสูญเสียไปเปล่า ๆ อย่างน่าเสียดาย

เด็กเร่ร่อนมนุษย์สัมพันธ์โดยการติดต่อกับบิดามารดา ก่อน แล้วจึงขยายวงไปถึงญาติพี่น้องและเพื่อน บิดามารดาเป็นบุคคลแรกที่ทำให้การอบรมและสนองความต้องการเบื้องต้นของเด็ก เมื่อเด็กมีอายุเข้าวัยเรียน ขอบเขตของความสัมพันธ์ก็ขยายไปยังเพื่อนที่เรียนอยู่ในโรงเรียนเดียวกัน ในวันหนึ่ง ๆ เด็กได้อยู่กับเพื่อนที่โรงเรียนเป็นเวลานาน เพื่อนที่เรียนอยู่ชั้นเดียวกันมักจะเห็นเพื่อนที่ใกล้ชิดกันมาก และอาจยังเป็นเพื่อนกันต่อไปในชั้นสูง สัมพันธภาพในระหว่างเพื่อนบางครั้งก็เข้าไปในทางที่อำนวยความสะดวกการเรียนการสอน บางครั้งก็เป็นการกีดกันให้เสียผลการเรียน ทั้งนี้เพราะพฤติกรรมของเด็กมักเปลี่ยนแปลงไปตามแรงชักจูงของเพื่อน เจนนิง¹ กล่าวว่า “ความสงสัยขยาดและความเคียดแค้นของเด็กแต่ละคนส่วนใหญ่ขึ้นอยู่กับความมั่นคงปลอดภัยที่เขาได้รับจากเพื่อนที่เขาเรียนและเล่นด้วยกัน” ขณะที่เด็กเรียนกับครูหรือเล่นกับเพื่อน เขาจะแสดงออกถึงวิธีการต่อสู้และขบปัญหาเฉพาะหน้า เพื่อไปสู่จุดมุ่งหมาย

¹ Jennings, Helen, H., Sociometry in Group Relations, American Council on Education, 1959. p. 4.

ที่เขาตั้งไว้ โลกแคบ ๆ เฉพาะตัวของเด็กจะขยายไปสู่โลกที่มึนเพื่อนฝูงอันประกอบด้วยบุคคลที่มีลักษณะนิสัยใจคอต่าง ๆ กัน เขาจะหัดสังเกตทัศนคติหรือป็นนิสัยของเพื่อน แล้วเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของตนไปตามเพื่อน เพื่อก้าวไปสู่วุฒิภาวะทางสังคม

ภายในห้องเรียนหนึ่ง ๆ นั้น ครูจะสังเกตได้ว่าเด็กบางคนมีเพื่อนชอบมาก บางคนเพื่อนไม่ค่อยสนใจใยดี บางคนถูกเพื่อนเกลียดชังรังแก ความรู้สึกต่อกันในระหว่างเด็กเหล่านี้ย่อมจะกระทบกระเทือนจิตใจของเด็กและส่งผลไปถึงการเรียนในชั้นของเด็ก และการสอนของครูด้วย โอลสัน² กล่าวว่า " การเรียนรู้อันหนึ่งของเด็กจะบังเกิดผลดีถึงขนาดเด็กได้อยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ดี เช่น สิ่งแวดล้อมที่โตแก่สถานทีหรือบุคคล ความสัมพันธ์กับผู้อื่น และบรรยากาศของกลุ่ม"

นักจิตวิทยาหลายท่านก็ได้กล่าวไปในทำนองเดียวกันว่า เด็กที่มีเพื่อนฝูงมากมักจะเห็นเด็กที่มีลักษณะว่าเริ่งคล่องแคล่ว หรือมีความสามารถพิเศษในตัวอย่างใดอย่างหนึ่ง ส่วนเด็กที่ไม่ค่อยมีเพื่อนมักจะเห็นเด็กขลาดกลัว หรือขาดคุณลักษณะที่เพื่อนในวัยนั้น ๆ ยกย่องบูชา มักจะเก็บความรู้สึกกักกันไว้ในใจ และค่อย ๆ ถอยตัวออกจากเพื่อนไปทีละน้อย ๆ จนอาจกลายเป็นเด็กที่ต่อต้านสังคม ดังนั้นพฤติกรรมทางสังคมของเด็กจึงมีความสำคัญและน่าศึกษาอย่างยิ่ง ถ้าครูและบิดามารดาได้เข้าใจเรื่องนี้ให้ลึกซึ้งและกว้างขวาง ก็อาจช่วยเด็กให้อยู่ในสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม และอาจช่วยช่วยเหลือแนะนำให้เกิดรู้จักปรับตัวให้เป็นที่ยอมรับและเป็นที่รักใคร่ของเพื่อนฝูง เด็กก็จะมีความสุขใจ สามารถดำเนินชีวิตของเขาให้เป็นประโยชน์ทั้งต่อตัวเอง ต่อเพื่อนและต่อสังคมเป็นส่วนรวม

ความมุ่งหมายในการค้นคว้า

สถานี่ระหว่างชาติสำหรับการค้นคว้าเรื่องเด็ก ได้มีโครงการวิจัยเกี่ยวกับอิทธิพลของสังคมต่อพัฒนาการของเด็ก ในด้านที่เกี่ยวกับอิทธิพลของเพื่อนต่อการเรียนรู้อันหนึ่ง ผู้ทำการวิจัยค้นคว้ามุ่งจะศึกษาเกี่ยวกับกาเลือกเพื่อนและการปฏิเสธเพื่อนของเด็ก ว่ามีอิทธิพลในการส่งเสริมหรือขัดขวางการเรียนรู้อันหนึ่งและการปรับตัวของเด็กอย่างไรบ้าง เด็กในชั้นประถมปีที่หนึ่ง มีความคิดเห็นเกี่ยวกับกาเลือกเพื่อนของตนอย่างไรบ้าง เด็กสามารถทายใจเพื่อนได้ถูกต้องเพียงไร ว่าใครจะเลือกตนบ้าง นอกจากนี้ก็มุ่งจะศึกษาทัศนคติของพ่อแม่ต่อการคบเพื่อนของเด็กว่า จะมีอิทธิพลต่อฐานะทางสังคมของเด็กในโรงเรียนอย่างไรบ้าง

2 Olson, Willard C., Child Development, D.C. Heath and Company, Boston p. 408.

ความสำคัญของการค้นคว้า

การค้นคว้าโดยใช้วิธีการทางสังคมมิตินจะช่วยให้เห็นภาพการเคลื่อนไหวของเด็กที่เรียนอยู่ในห้องเรียนเดียวกันอย่างแจ่มแจ้ง ซึ่งบางครั้งอาจสังเกตได้ยาก บรรยากาศที่ชวนให้เด็กอยากเรียนหรือชอบนายการเรียน ก็เนื่องมาแต่การติดต่อสัมพันธ์ซึ่งกันและกันในระหว่างกลุ่มเด็ก พัฒนาการของเด็กจะสมบูรณ์เมื่อเด็กได้เติบโตไปพร้อม ๆ กับเพื่อนฝูง ได้เรียนวิธีการต่อสู้และแก้ปัญหาเพื่อปรับตัวให้เข้ากับผู้อื่นในสังคม ผู้ทำการค้นคว้าจึงหวังว่าผลของการค้นคว้านี้จะช่วยให้ทราบถึงอิทธิพลของการเลือกเพื่อนและการปฏิเสธเพื่อนของเด็กว่า มีผลหรือเป็นภัยต่อการเรียนรู้ของเด็กอย่างไรบ้าง มีองค์ประกอบอะไร ซึ่งทำให้กลุ่มเด็กสามารถประกอบการทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และกระบวนการทางสังคมสัมพันธ์ ในระหว่างเด็กขึ้นไป ในรูปใด เพื่อควรจะสร้างสภาพแวดล้อมให้แก่เด็ก ได้อย่างเหมาะสม และช่วยเด็กให้ปรับตัวจนสามารถดำเนินชีวิตในสังคมได้อย่างเป็นสุข

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการค้นคว้า

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลภายในกลุ่มสังคมหนึ่ง ๆ ได้ดำเนินมาเป็นเวลานานแล้ว โมรีโน (1959) ผู้ซึ่งได้ทำการค้นคว้าในเรื่องสังคมสัมพันธ์โดยละเอียด เคยกล่าวไว้ว่า นับตั้งแต่ค.ศ. 1938 เป็นต้นมา ได้มีการเคลื่อนไหวในการทำสังคมมิตินคนในสหรัฐอเมริกา เริ่มต้นด้วยสมาคมแพทย์แห่งรัฐนิวยอร์ก นำเอาแผนภูมิสังคมมิตินออกแสดงเป็นนิทรรศการในการประชุมครั้งหนึ่ง ปรากฏว่าแผนภูมิสังคมมิตินได้ก่อให้เกิดความสนใจอย่างยิงชนในบรรดาแพทย์ จิตแพทย์ นักสังคมสงเคราะห์ และผู้เชี่ยวชาญทางโรคประสาททั้งหลาย ที่มาร่วมประชุมกันในครั้งนั้น ครั้งแรกก็ดูเหมือนว่าสังคมมิตินเป็นสิ่งที่มีความสำคัญไม่มากนักในค่านวิชาการศึกษา ต่อมาเมื่อผู้เห็นประโยชน์และได้นำไปใช้อย่างกว้างขวาง เพื่อขยายความรู้ในค่านความสัมพันธ์ซึ่งบุคคลในหมู่คณะมีต่อกันทั้งในวงการแพทย์และการศึกษา

อันที่จริงความคิดเกี่ยวกับการนำสังคมมิตินมาใช้เป็นประโยชน์ในการศึกษาสังคมสัมพันธ์ได้เริ่มมาตั้งแต่ ค.ศ. 1928 ซึ่งในปีที่ โมรีโน (1959) ได้เริ่มพิมพ์หนังสือชื่อว่า Da Stegreiftheater ในหนังสือเล่มนี้ โมรีโน เขียนขึ้นด้วยวัตถุประสงค์ที่จะค้นคว้าทดลอง เพื่อกำหนดวิธีการวิจัยซึ่งเกิดขึ้นระหว่างบุคคลในกลุ่มเล็ก ๆ เพื่อการศึกษาเกี่ยวกับสังคมมิตินเอง

สำหรับทางการศึกษาปรากฏว่าการค้นคว้าเพื่อให้เห็นสัมพันธ์ภาพอันแท้จริงซึ่งเด็กมีต่อกันนั้นมีความสำคัญยิ่ง เพราะการเรียนในโรงเรียนนั้นย่อมเกิดขึ้นในชั้นเรียน เป็นส่วนใหญ่ การจัดแบ่งนักเรียนออกเป็นชั้นเรียน ย่อมเป็นการเปิดโอกาสให้เด็กมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน ครูจะศึกษาพัฒนาการทางสังคมของเด็กในวัยต่าง ๆ โดยอาศัยสังเกตพฤติกรรมภายในชั้นเรียน เป็นเครื่องประกอบได้เป็นอย่างดี

1. สังคมมิตินับพัฒนาการทางสังคม จากการค้นคว้าตอนหนึ่งของ โมรีโน (1958) ปรากฏว่าเมื่อดูจากผลของการศึกษาทางสังคมมีติ พัฒนาการทางสังคมของเด็กอาจจะแบ่งได้เป็น 8 ชั้น คือ

ก. ตั้งแต่วัยเด็กเล็ก ๆ จนถึงอายุ 7-9 ปี อยู่ในขั้นเตรียมการเข้าสู่สังคม คือเด็กวัยนี้ยังไม่รู้จักร่วมมือกันเท่าใดนัก การเลือกเพื่อนก็เป็นไปอย่างประประสคแต่โอกาส มีการเลือกกัน และกันแต่เพียงเล็กน้อย ยิ่งเด็กเล็กเท่าใดก็ยังมีจำนวนคนที่ไม่ถูกเลือกมากขึ้น

ข. เด็กอายุ 7-9 ปี ถึง 13-14 ปี อยู่ในระยะแรกทรู้จักการร่วมมือกัน มีพัฒนาการทางสังคมดีกว่าพวกแรก รู้จักเลือกเพื่อนคู่รู้จักเลือกกันและกันมากขึ้น และมีจำนวนผู้ถูกปฏิเสธน้อยลง

ค. เด็กอายุ 13-14 ปีขึ้นไป อยู่ในระยะที่สองของการรู้จักเข้าสู่สังคม ปรากฏว่าในระยะนี้เด็กรู้จักร่วมมือกันผู้อื่นอย่างเต็มที่ รู้จักผ่อนปรนและเอาอกเอาใจผู้อื่นยิ่งขึ้นเป็นลำดับ

อนึ่ง โมรีโน (1958) กล่าวว่าถ้าจะแบ่งเด็กออกเป็นวัยต่าง ๆ ตามลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างเพศก็จะได้ดังนี้ คือ

ก. ก่อนอายุ 6-8 ปี ในการเลือกเพื่อนเด็กไม่ค่อยถือว่าจะเป็นเพศเดียวกันกับตนหรือไม่ สดแต่ที่ว่าพอใจใครก็เลือกโดยไม่คำนึงถึงเพศ

ข. อายุ 8-13 ปี เด็กจะพุดพบในการเลือกเพื่อนเพศเดียวกันกับตนเป็นครั้งแรก

ค. อายุ 13-15 ปีขึ้นไป เด็กอาจจะกลับไปเลือกเพื่อนโดยไม่คำนึงถึงว่า เขาจะเป็นเพศเดียวกันกับตนหรือไม่อีกครั้งหนึ่ง หรือรู้จักเลือกเพื่อนต่างเพศบ้าง แต่ในบางรายเด็กอายุ 13-17 ปี ขึ้นไป อาจจะกลับไปเลือกเพื่อนเพศเดียวกันอย่างจริงจังกว่าในชั้นที่ 2 เสียอีกก็มี ทั้งนี้

ย่อมสุดแต่องค์ประกอบอื่น ๆ อีกด้วย

ผลของการค้นคว้าของ นอร์ทเวย์และมิลตัน (1964-1965) โดยใช้การทศสอบสังคมมิติ กับชนเด็กเล็กที่โรงเรียนอนุบาลเซนต์ยอช ในโทรอนโต ประเทศแคนาดา ปรากฏว่า เด็กเล็ก ซึ่งมีอายุระหว่าง 2 ขวบ 11 เดือนขึ้นไป จนถึง 5 ขวบ 5 เดือนนั้น ยังคงอยู่ในโรงเรียนนานเท่าไร ก็ยังรักเลือกเพื่อนและไครยเลือกจากเพื่อนเพศตามระยะเวลาที่เรียนอยู่ในโรงเรียนนั้น

2. สังคมมิติกับแบบการปกครองในห้องเรียน การค้นคว้าของ เจนนิงส์ (1948-1959) แสดงว่าในชั้นเรียนซึ่งมีการสมาคมกันโดยเสรีนั้น เด็กอายุ 6 ขวบ ซึ่งกำลังเรียนชั้นประถมปีที่ 1 ก็ได้มีการเลือกกันและกันเป็นจำนวนหลายคู่ และมีการเลือกเพศตรงกันข้ามอยู่หลายคู่เหมือนกัน ส่วนเด็กชั้นประถมปีที่ 6 ก็ได้มีการเลือกกันและกันอย่างกว้างขวาง ระหว่างเด็กชายกับเด็กหญิง เด็กนี้ไครยเลือกและแสดงการเลือกเช่นเดียวกับกษัตริย์ที่ไม่ต่างจากเด็กผู้ชาย ส่วนในชั้นเรียนที่ครูบังคับให้อยู่ในระเบียบวินัยอย่างเฉียบขาด คือ ถือว่าการเชื่องครและทำตามครูเป็นสำคัญนั้น ปรากฏว่าเด็กไม่ค่อยมีการเลือกกันและกัน ส่วนมากมีแต่การเลือกทางเดียว คือเมื่อเด็กคนหนึ่งเลือกใครแล้วก็ไม่ไครยเลือกตอบ แม้ว่าเด็กเหล่านั้นจะอยู่ชั้นประถมปีที่ 5 แล้วก็ตาม การเลือกกันและกันยังมีน้อยกว่าเด็กชั้นประถมปีที่ 1 ซึ่งมี การสมาคมกันโดยเสรี นักวิชาการแสดงว่าแบบของการปกครองที่ใช้ในห้องเรียนย่อมเป็นองค์ประกอบสำคัญประการหนึ่งของการเลือกกันและกันในหมู่เด็กชั้นหนึ่ง ๆ

3. การรวมกลุ่มน้อยในกลุ่มใหญ่ ในชั้นเรียนหนึ่งๆ อาจจะมีเด็กกลุ่มน้อยที่สนิทสนมกันเป็นพิเศษอยู่ในกลุ่มใหญ่ ในแผนผังสังคมสัมพันธ์จะเห็นว่าเด็กเลือกกันเป็นลูกโซ่ หรือเป็นรูปสามเหลี่ยม โมริโน (1958) สังเกตเห็นว่าความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลกลุ่มน้อยในกลุ่มใหญ่ นั้น จะปรากฏขึ้นเมื่อเด็กอยู่ราวๆ ชั้นประถมปีที่ 8 ตั้งแต่ชั้นประถมปีที่ 4 ถึง 8 นั้น ปรากฏว่าเด็กเพศเดียวกันมักจะรวมกลุ่มกันชนในกลุ่มใหญ่อย่างเห็นชัดขึ้น อนึ่ง โมริโน สังเกตเห็นว่าตั้งแต่ชั้นประถมปีที่ 5 ขึ้นไป เด็กแสดงแนวโน้มในการเลือกเพื่อนซึ่งเป็นเชื้อชาติเดียวกันเป็นต้นว่า เด็กอิตาลีเลือกเพื่อนชาวอิตาลีเล่นด้วยกัน เด็กยิวและเด็กเยอรมันก็มีแนวโน้มทำนองนี้เหมือนกัน อนึ่ง เด็กผิวขาวก็แสดงการรังเกียจไม่ยอมเลือกเด็กผิวดำ แนวโน้มดังกล่าวนี้ไม่อาจเห็นได้ชัดในกลุ่มเด็กวัยก่อนเข้าโรงเรียน หรือเด็กชั้นประถมปีที่ 1-2 และ 3 แม้ว่าจะมีเด็กหลายเชื้อชาติรวมอยู่ในชั้นเดียวกันก็ตาม

4. ผลของการทดสอบสังคมมิติในประเทศไทย จากผลของการค้นคว้าของสถาบันระหว่างชาติ สำหรับการค้นคว้าเรื่องเด็ก ซึ่งเขียนโดย บุญยัง เจริญยัง และคาซุโอะ มียาเกะ (1958) พอที่จะสรุปได้ดังต่อไปนี้

ก. เด็กชั้นประถมศึกษา 2 ชั้นไปจนถึงชั้นประถมศึกษา 4 เลือกเพื่อนและใคร่ขโมยจากเพื่อนเพศตามชั้นเรียน และเมื่อเปรียบเทียบเด็กที่มีฐานะทางเศรษฐกิจสังคมต่างๆ กันแล้วปรากฏว่าเด็กที่มาจากครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจสังคมสูง เลือกเพื่อนและใคร่ขโมยจากเพื่อนมากกว่าเด็กที่มาจากครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจสังคมต่ำ แม้ว่าเด็กจะเรียนอยู่ในระดับชั้นเดียวกัน

ข. ในการเลือกหัวหน้า เด็กชั้นประถมศึกษา 2 ยังไม่แสดงความคิดเห็นแจ่มแจ้งเกี่ยวกับการเลือกหัวหน้า เมื่อเปรียบเทียบระหว่างโรงเรียนก็เห็นว่าในโรงเรียนที่เด็กส่วนมากมาจากครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจสังคมสูง อัตราเฉลี่ยในการเลือกหัวหน้าสูงกว่าโรงเรียนที่เด็กส่วนมากมาจากครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมต่ำ

ค. การปฏิเสธไม่เลือกเพื่อน ปรากฏว่าเด็กที่มาจากครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจสังคมสูง ได้ปฏิเสธไม่เลือกเพื่อนมากกว่าเด็กที่มาจากครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจสังคมต่ำ

ง. อัตราการเลือกซึ่งกันและกัน และปฏิเสธซึ่งกันและกัน ปรากฏว่าสูงขึ้นตามระดับชั้นเรียนและเมื่อเปรียบเทียบการเลือกซึ่งกันและกันแล้ว ปรากฏว่าการเลือกซึ่งกันและกันสูงกว่าการปฏิเสธซึ่งกันและกันทุกระดับชั้นเรียน

จ. เมื่อขอให้เด็กทายว่าผู้ใดจะเลือกตนและไม่เลือกตน ผลของการวิเคราะห์ค่าคอบของเด็กปรากฏว่าอัตราการทายถูกสูงขึ้นตามลำดับชั้นเรียน แต่ในการทายว่าผู้ใดจะเลือกตนบ้างนั้นปรากฏว่า เด็กทายถูกมากกว่าในการทายว่าผู้ใดจะไม่เลือกตนบ้าง

ฉ. เปรียบเทียบการเลือกหัวหน้ากับการเลือกเพื่อน ปรากฏว่าเด็กชั้นประถมศึกษา 2-4 ส่วนมากเลือกหัวหน้าจากเพื่อนที่ตนชอบมากที่สุด หรือถกนัยหนึ่งอาจกล่าวได้ว่า เด็กเลือกหัวหน้าและเลือกเพื่อนโดยอาศัยลักษณะอย่างเดียวกันเช่นเครื่องศดสิน

³ Charoenying, B. and Miyake, K., The Results of a Sociometric Test, Working Paper V, International Institute for Child Study, Bangkok, 1958,

ช. เปรียบเทียบการเลือกหัวหน้ากับการทายว่าใครจะเลือกคนนั้น ๆ เป็นหัวหน้าหรือไม่
จากกฎที่ ๓ และ ๔ ทายว่าการเลือกหัวหน้าของตนกับของใครจะตรงกันมาก
น้อยกว่าเกณฑ์ประมัต ๒

การแปลความหมายของคะแนนเกี่ยวกับฐานะทางสังคมมีติ จากการศึกษาค้น
ว่าเกี่ยวกับสังคมมีติอย่างละเอียด นอร์ทเวย์ (1952) กล่าวว่า ถ้าเราแปลความหมาย
ของคะแนนที่ได้จากการทดสอบสังคมมีติก็อาจสรุปได้ดังต่อไปนี้

ก. สถานะทางสังคมมีติของแต่ละบุคคลย่อมต่างกัน แม้ว่าในบางครั้งจะมีบุคคล
ที่คะแนนคือ จำนวนครั้งที่ใครเลือกเท่ากัน เวลาแปลความหมายก็ต้องคำนึงถึงส่วนประกอบ
ของคะแนนเหล่านั้น เช่น บุคลิกลักษณะของแต่ละบุคคลซึ่งล้วนแต่ต่าง ๆ กัน

ข. ไม่มีใครจะเป็นที่นิยมชมชอบของทุกคนไป และก็มีน้อยรายที่บุคคลจะถูกปฏิเสธ
จากเพื่อนฝูงโดยสิ้นเชิง

ค. สถานะทางสังคมมีติของบุคคลหนึ่ง ๆ ในกลุ่มหนึ่ง ๆ ย่อมพอจะเป็นเครื่องชี้
ฐานะทางสังคมมีติของบุคคลอื่น ๆ ในกลุ่มเดียวกันในเวลาต่อไปข้างหน้า

ง. ฐานะทางสังคมมีติซึ่งได้จากกลุ่มปกติย่อมไม่เกี่ยวกับเซว่นหรืออายุสมองหรือ
อายุความปฏิทิน แต่ย่อมเกี่ยวกับทักษะอย่างเล็กน้อย ถ้าทักษะนั้นเป็นเรื่องสำคัญของกลุ่ม และ
ย่อมเกี่ยวกับการปรับปรุงตัวให้เข้ากับสังคมและการมีส่วนร่วมในสังคมอยู่มาก

จ. ฐานะทางสังคมมีติย่อมเป็นดัชนีอันหนึ่งซึ่งให้เห็นว่าบุคคลนั้น ประพฤติตนให้
เข้ากับขนบธรรมเนียมของสังคมนั้น และรู้ว่าอะไรผิดอะไรถูก อะไรดีอะไรชั่วตามแบบของกลุ่ม
มีได้เป็นเครื่องวัดความอบอุ่นมั่นคงทางจิตใจอย่างใกล้เคียงเท่าใดนัก

6. ฐานะทางสังคมมีติกับบุคลิกลภาพ จากการศึกษาสัมพันธ์ภาพระหว่างสังคมมีติ
กับองค์ประกอบอื่น ๆ นอร์ทเวย์ (1952) ได้รายงานการค้นคว้าของ โลบ (1941) บารอน
(1951) ซิล (1941) เกรบโค (1946) เจอราต (1949) วิคตอร์ (1946) และ โฮสเตค
(1951) ซึ่งพอจะสรุปได้ว่าคะแนนสังคมมีติของบุคคลหนึ่ง ๆ ย่อมเป็นเงาส่งสะท้อนให้เห็นว่าบุคคล
นั้นได้พยายามกระทำการอันเป็นที่ยอมรับนับถือของกลุ่มเพียงไร ดังนั้นสังคมมีติจึงเป็น
เครื่องแสดงว่าเขาได้พยายามปรับปรุงตัวให้เข้ากับสังคมภายนอกเพียงไร

4 Northway, M. L., A Primer of Sociometry, University of Toronto Press, 1958, pp. 29-30.

อนึ่ง เมื่อเปรียบเทียบกับฐานะทางสังคม มีอิทธิพลต่อการทดสอบบุคคลิกภาพ เช่น Rorschach ปรากฏว่าเด็กที่มีฐานะทางสังคมมีค่านกลางนั้น มักจะมีสัมประสิทธิ์ทางบุคคลิกภาพดีกว่าเด็กที่มีฐานะทางสังคมมีค่านสูงที่สุดหรือต่ำสุด นอร์ทเวย์ (1952) ได้อ้างคำกล่าวของ วิกคอร์ท (1946) ดังต่อไปนี้

“ผลการทดสอบรอยช้ำคปรากฏว่า เด็กที่มีฐานะทางสังคมมีค่านสูง ให้ความสำคัญต่อสิ่งแวดล้อมมากกว่า เด็กที่มีฐานะทางสังคมมีค่านกลางหรือต่ำ เป็นผลให้เกิดการใช้จึงหระหรือบรรยากาศของสถานการณ์ต่าง ๆ ให้เกิดประโยชน์แก่ตนเอง มีความปรารถนาอย่างแรงกล้าที่จะให้ผู้อื่นรักใคร่ เช่นคุณที่มีความโน้มเอียงที่จะมองคุณสถานการณ์ต่าง ๆ ในแง่ประเพณีนิยม และพยายามที่จะให้ผู้อื่นเห็นชอบกับการกระทำของตน ส่วนเด็กที่มีฐานะทางสังคมมีค่านต่ำนั้น มักมีความสามารถน้อยกว่าในการควบคุมอารมณ์ ทั้งยังถนัดตนเองเป็นใหญ่ หงุดหงิดและว่ามากกว่าอีกด้วย เด็กที่มีฐานะทางสังคมมีค่านต่ำมักไม่สามารถแสดงปฏิกิริยาต่อสถานการณ์ต่าง ๆ แต่ก็อยากจะมีส่วนร่วมในสถานการณ์นั้น ๆ ด้วย ในหมู่เด็กที่มีฐานะทางสังคมมีค่านสูงและต่ำนั้น มักมีเด็กที่มีปัญหาทางอารมณ์ปะปนอยู่ด้วยมากกว่าในหมู่เด็กที่มีฐานะทางสังคมมีค่านกลาง ในหมู่พวกที่มีฐานะทางสังคมมีค่านสูงนั้นปัญหาที่เหมือนจะเกิดจาก โรคประสาท หรือความหวาดกลัวโดยทั่วไป ส่วนในหมู่พวกที่มีฐานะทางสังคมมีค่านต่ำนั้นมักเป็นปัญหาแบบจิตเภท (schizophrenic or schizoid types)”

7. วิธีการที่ใช้ประกอบการทดสอบสังคมมิติ ในการวิเคราะห์ข้อมูลซึ่งได้จากการทดสอบสังคมมิติ นั้น ถ้าจะให้มีความหมายเกี่ยวกับการช่วยเหลือเด็กบางคน ก็จะต้องใช้วิธีการอื่นประกอบ เช่น เจนนิ่งส์ (1948) ได้แนะนำวิธีการต่อไปนี้เพื่อช่วยตีความคุณผลของการทดสอบสังคมมิติ

ก. คำถามที่เปิดโอกาสให้ตอบได้อย่างเสรี (open questions and themes) เมื่อต้องการรู้ว่าเด็กรู้สึกอย่างไรเกี่ยวกับตนเองและผู้อื่น อาจจะให้เด็กตอบเกี่ยวกับหัวข้อต่อไปนี้ เป็นต้น “สิ่งที่ฉันชอบเกี่ยวกับตัวฉันเอง” “ฉันอยากเป็นเหมือน” “สิ่งที่ฉันปรารถนา 3 ประการ” “สิ่งที่ฉันอยากให้มีการเปลี่ยนแปลง” ฯลฯ

ข. บันทึกประจำวัน ให้เด็กบันทึกเรื่องราวเกี่ยวกับกิจกรรมและประสบการณ์ประจำวัน หนึ่ง ๆ หรือ 2 วัน หรือวันโรงเรียนหยุด ฯลฯ ทั้งนี้ยอมทำให้ทราบว่าเด็กมีความสัมพันธ์กับผู้อื่นอย่างไรในเรื่องใด ทำให้ทราบถึงครอบครัวและสัมพันธ์ภาพระหว่างสมาชิกในครอบครัว

ค. การสัมภาษณ์ผู้ปกครองที่บ้าน ในขณะที่เด็กจะได้อ่านหนังสือที่บ้าน เช่น รู้ว่าที่บ้านมีหนังสือจำนวนเท่าใด มีความเป็นอยู่อย่างไร อาหาร เครื่องนุ่งห่ม และความสะอาดต่าง ๆ เป็นอย่างไร ฯลฯ

ส่วน คินนิงแฮมและคณะ⁵ (1951) ก็ได้แนะนำวิธีการศึกษาเด็กไว้หลายวิธี เช่น

ก. วิเคราะห์สังคมของห้องเรียน (Social Analysis of the Classroom) โดยเขียนลักษณะต่าง ๆ ของเด็กไว้เป็นข้อ ๆ แล้วให้นักเรียนเติมชื่อเพื่อนที่เขาเห็นว่ามลักษณะตรงตามที่กล่าวไว้ ตัวอย่างเช่น

1) คนเหล่านี้ชอบหันหน้าหันหลังเดินไปมารอบห้อง

.....
.....
.....

2) คนเหล่านี้ชอบนั่งเรียงร้อยในทงของคน

.....
.....
.....

ข. ปฏิกริยาต่อรูปภาพ (Reactions to Pictures) มีจุดมุ่งหมายจะต้องการทราบทัศนคติของเด็กต่อวัฒนธรรมภายในกลุ่มของเขา ตัวอย่างคำถามนำในแผ่นภาพที่มีกลุ่มเด็กต่อชกกัน

เด็กชายและเด็กหญิงส่วนมากต่อชกกัน

1) เด็กในวัยของท่านต่อชกกันด้วยเรื่องอะไร ?

.....

2) ท่านคิดว่าผู้ใหญ่เขาต่อชกกันด้วยเรื่องอะไร ?

.....

3) เด็กเล็ก ๆ กว่าท่านเขาต่อชกกันด้วยเรื่องอะไร ?

.....

⁵ Cunningham, R. and Associates, Understanding Group Behavior of Boys and Girls, Teachers College, Columbia University, New York, 1951. pp. 401-440.

ค. ศึกษาส่วนประกอบของกลุ่ม (Study of Group Composition) โดยให้เด็กเขียน

ชื่อเพื่อนที่มีลักษณะตรงกับลักษณะที่ต้องการทราบ ตัวอย่างเช่น

- 1) อายุมากที่สุด น้อยที่สุด
- 2) พัฒนาการ มีวุฒิภาวะมากที่สุด มีวุฒิภาว่น้อยที่สุด
- 3) เพื่อนฝูงชอบ ชอบมากที่สุด ชอบน้อยที่สุด

สรุป การใช้สังคมมิติเพื่อศึกษาสัมพันธภาพระหว่างบุคคลกลุ่มหนึ่ง ๆ เริ่มมีมากกว่า 40 ปีแล้ว แต่สังคมมิติเริ่มมีผลรบกวนหลายเมื่อประมาณ 30 ปีมานี้ วงการศึกษาได้นำสังคมมิติมาใช้ในระยะกว่า 20 ปีมานี้ สังคมมิติใช้เป็นประโยชน์ในการศึกษาพัฒนาการทางสังคม เพื่อเป็นเครื่องชี้แจงแห่งการปกครองภายในห้องเรียน เพื่อให้เห็นลักษณะการที่บุคคลกลุ่มน้อยรวมกันอยู่อย่างใกล้ชิดภายในกลุ่มใหญ่

การทดสอบสังคมมิติจะมีประโยชน์ต่อการศึกษาสังคมสัมพันธ์อย่างใด ถ้าได้ใช้วิธีการศึกษาลักษณะทางสังคมอย่างอื่นประกอบด้วย

คำจำกัดความของศัพท์เฉพาะที่ใช้ในรายงานนี้

- ✓ สังคมมิติ (Sociometry) หมายถึง วิชาการศึกษาความสัมพันธ์ทางสังคมระหว่างบุคคลในกลุ่ม โดยถามความรู้สึกของสมาชิกแต่ละคนที่มีต่อเพื่อนในกลุ่มนั้น
- คะแนนทางสังคมมิติ (Sociometric Score) คือ จำนวนครั้งที่เด็กแต่ละคนได้เรียกชื่อเพื่อน หรือจำนวนครั้งที่เด็กถูกเพื่อนปฏิเสธ
- ฐานะทางสังคมมิติ (Sociometric Status) หมายถึง ฐานะของบุคคลโดยถือจำนวนครั้งที่ทั้งหมดที่เพื่อนบอกอยากเลือกเขาในแต่ละสถานการณ์เป็นเกณฑ์

ดาว (Star) หมายถึง เด็กที่เพื่อนชอบมาก และไ้ริยคะแนนเลือกจากเพื่อนมาก

ผู้ถูกปฏิเสธ (Rejectee) หมายถึง เด็กที่เพื่อนเขยชอบไม่ยากไ้เขาเป็นเพื่อน

ทัศนคติ (Attitude) หมายถึง อารมณ์ที่แสดงออกอย่างมั่นคงต่อสถานการณ์ต่าง ๆ ซึ่งอาจเป็นไปในทางที่ดี (Positive) ชั่วร้าย (Negative) หรือเป็นกลาง (Neutral) ก็ได้

การปรับตัว (Adjustment) หมายถึง ความสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข มีพฤติกรรมโน้มน้าวไปในทางที่สังคมยอมรับ

ข้อสมมติฐาน

การเลือกเพื่อน และการปฏิเสธเพื่อนของเด็กที่เรียนอยู่ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จะมีความแตกต่างกันดังนี้

1. เด็กที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง จะมีฐานะทางสังคมที่ดีสูงกว่าเด็กที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ
2. เด็กที่มีฐานะทางสังคมที่ดีสูง จะมีการปรับตัวดีกว่าเด็กที่มีฐานะทางสังคมที่ดีต่ำ
3. ทัศนคติของพ่อแม่ต่อการคบเพื่อนของเด็กจะมีอิทธิพลต่อฐานะทางสังคมที่ดีของเด็ก

 วิทยาลัยการศึกษาศรีนครินทร์
 กรุงเทพมหานคร

วิชาเนนการคนควา

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการคนควา เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาหนง 8 ห้องเรียน ของโรงเรียน 2 โรงเรียน จำนวนนักเรียน 118 คน โรงเรียนแรก คือ โรงเรียนบ้านพรานเหมือน จังหวัดอุดรธานี ใช้นักเรียน 1 ห้องเรียน จำนวน 47 คน เป็นชาย 28 คน หญิง 24 คน อายุเฉลี่ยของชน 7 ปี 8 เดือน อายุสูงสุดของเด็ก คือ 9 ปี 5 เดือน และอายุต่ำสุด 6 ปี 10 เดือน โรงเรียนหลัง คือ โรงเรียนอเม็ง จังหวัดเชียงใหม่ ใช้นักเรียน 2 ห้องเรียน ห้องเรียนหนงมีนักเรียน 28 คน เป็นชาย 9 คน หญิง 14 คน อายุเฉลี่ย 8 ปี 6 เดือน เด็กอายุมากที่สุด 10 ปี 1 เดือน อายุต่ำที่สุด 6 ปี 10 เดือน อีกห้องเรียนหนงมีนักเรียน 49 คน เป็นชาย 21 คน หญิง 22 คน อายุเฉลี่ย 7 ปี 5 เดือน เด็กที่อายุมากที่สุด คือ 9 ปี 10 เดือน น้อยที่สุด 5 ปี 8 เดือน

นักเรียนชั้นประถมศึกษา 1 ของโรงเรียนบ้านพรานเหมือน เรียนหนงสอกันบนศาลาวัดรวมกันชนอื่น ๆ อีก 8 ชน คือ ชั้นประถมศึกษา 2, 3 และ 4 จึงมีขณหาเรื่องเสียงรบกวนซึ่งมาจากการสอนวิชาต่าง ๆ กันในสถานทเดียวกัน ส่วนนักเรียนของโรงเรียนอเม็ง แบ่งออกเป็น 2 ห้องเรียน และเรียนอยู่คนละแห่งห่างไกลกันพอสมควร ชั้นประถมศึกษา 1 ห้อง ก. ประกอบด้วยนักเรียนซึ่งเคยเรียนในโรงเรียนนั้นมาแล้ว 1 ปี และในปีต่อไปได้เรียนอยู่ในชั้นประถมศึกษา 1 อีก มีห้องเรียน มานัง ไตรเรียน จัดขึ้นอย่างเป็นระเบียบกว่าห้อง ข. ซึ่งเรียนในศาลาวัด และนักเรียนส่วนมากเป็นนักเรียนเข้าใหม่ มีนักเรียนชายชนประปนอยู่บาง

นักเรียนในกลุ่มตัวอย่างทง 8 ห้องเรียนน แต่ละห้องได้ถูกแบ่งออกเป็น 8 กลุ่ม ตามผลสัมฤทธทางการเรียนสูง กลาง และต่ำ วิชาการแบ่งใช้วิธีการเปรียบเทียบผลการเรียนทีละคู่ (Paired Comparison) ผู้ทำการวิจัยได้ขอให้ครูประจำชั้นเปรียบเทียบความสามารถในทางการเรียนของเด็กทีละคู่ว่าใครจะเรียนเก่งกว่ากัน จำนวนคู่ที่จัดขึ้นโดยวิธีคณระตัวสลย (Combination) เช่น นักเรียนของโรงเรียนบ้านพรานเหมือน 47 คน จำนวนคู่คณระตัวสลยจะมีจำนวน $47C_2$ เท่ากับ 1,081 คู่ โดยไม่ซ้ำกัน

เมื่อแบ่งนักเรียนออกตามกลุ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดังกล่าวแล้ว ปรากฏจำนวนนักเรียนแยกตามเพศ ชายและหญิง ในตารางที่ 1.

ตารางที่ 1

จำนวนเด็กในกลุ่มตัวอย่าง แบ่งตามเพศและตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	โรงเรียนบ้านพรานหมอน			โรงเรียนอเม็ง					
	ชั้นประถมศึกษา 1			ชั้นประถมศึกษา 1 ก.			ชั้นประถมศึกษา 1 ข.		
	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม
สูง	8	7	15	2	6	8	6	8	14
กลาง	8	8	16	2	5	7	8	7	15
ต่ำ	7	9	16	5	3	8	7	7	14
รวม	23	24	47	9	14	23	21	22	43

วิธีดำเนินการทดสอบ

1. ขอบทดสอบ

ก. ขอบทดสอบ "สังคมมิติ" ผู้ทำการวิจัยได้ใช้ขอบทดสอบสังคมมิติซึ่งสถาบันระหว่างชาติสำหรับการค้นคว้าเรื่องเด็ก คิดขึ้นใช้ทดสอบแก่เด็กชั้นประถมศึกษา ตั้งแต่ชั้นประถมศึกษา 1 ถึงชั้น 4 มาแล้วรวมทั้งหมดด้วยกัน 7 ข้อ ได้ใช้ทดสอบเด็กที่โรงเรียนบ้านพรานหมอนเพียง 4 ข้อแรก ส่วนเด็กในโรงเรียนอเม็ง ผู้ทดสอบได้ใช้ข้อคำถามทั้งหมด 7 ข้อ คำถาม 4 คำถามแรกที่ใช้ถามเด็กนั้น สองคำถามแรกมุ่งจะให้ไ้ใครายชอเพื่อนที่เด็กต้องการเล่นด้วย และไม่ต้องการเล่นด้วย สองคำถามหลังมุ่งให้ไ้ใครายชอเพื่อนที่เด็กต้องการนั่งเรียนใกล้ ๆ และที่ไม่อยากให้นั่งเรียนใกล้ ๆ) ทั้งนี้โดยไม่จำกัดจำนวนคนที่เขาต้องการเลือก และต้องการปฏิเสธ สามคำถามสุดท้ายเป็นคำถามเกี่ยวกับกาเลือกหัวหน้าชั้น และการทายกัว่าใครจะเลือกเขาเป็นเพื่อนข้างและครูจะเลือกใครเป็นหัวหน้าชั้น คำถามทั้ง 7 ข้อ มีดังนี้ :-

1) สมมติว่าพวกเราทั้งหมดในชั้นประถมปีที่ 1 นี้ จะแบ่งพวกเล่นอะไรกันสักอย่าง เวลาเล่นบางคนก็จะไปอยู่พวกนั้น บางคนก็จะอยู่พวกนี้ ถ้าเธอเป็นคนเลือกเพื่อน เธออยากได้ใครบ้างมาอยู่ในพวกเดียวกับเธอ

2) มีใครบ้างที่เธอไม่อยากจะมาเล่นอยู่ในพวกเดียวกับเธอ เพราะเล่นไม่เข้าชุดกัน หรือมักจะขัดคอกัน

3) สมมติว่าครูของเธออนุญาตให้นักเรียนทั้งหมดในชั้นประถมปีที่ 1 นี้ เปลี่ยนที่นั่งเรียนได้ตามใจชอบ เธออยากจะได้ใครบ้างมานั่งเรียนใกล้ ๆ กันกับเธอ

4) มีใครบ้างที่เธอไม่อยากจะมานั่งเรียนใกล้ ๆ กันกับเธอ

5) ในบรรดาเพื่อน ๆ ของเธอคนนี้ เธอลองทายดูซิว่า มีใครบ้างจะเลือกเธอไปเล่นกับเขา

6) ถ้าจะมีการเลือกหัวหน้าชั้นกันใหม่ เธอคิดว่าใครจะเป็นหัวหน้าชั้นได้ดี

7) ถ้าครูของเธอเป็นคนเลือกหัวหน้าชั้น ลองทายดูซิว่าครูจะเลือกใครเป็นหัวหน้าชั้น

ข. ข้อทดสอบ "ใครเอ่ย?" ข้อทดสอบ "ใครเอ่ย?" ประกอบด้วยข้อคำถาม ๑๑ ข้อ เพื่อให้นักเรียนบอกชื่อเพื่อน ซึ่งมลักษณะนิสัยตรงตามที่ปรากฏในแต่ละหัวข้อ (ดูในภาคผนวก)

2. วิธีดำเนินการทดสอบ

ก. ผู้ทำการค้นคว้าได้ทดสอบเด็กในโรงเรียนบ้านพรานหมื่น ในวันที่ 26 เดือน ตุลาคม ถึงวันที่ 4 เดือนธันวาคม และทำการทดสอบเด็กในโรงเรียนอูเม็ง ตั้งแต่วันที่ 11 เดือนมิถุนายน ถึงวันที่ 5 เดือนกรกฎาคม

ข. เนื่องจากนักเรียนของทั้ง 2 โรงเรียนยังเขินไม่คล่อง เพื่อไม่ให้เป็นภาระขัดจังหวะความคิดของเด็กที่ต้องฟังการสะกดชื่อเพื่อนของเขา และเพื่อให้เด็กวางใจเป็นตนเองกับผู้ที่ทดสอบการดำเนินงานทดสอบจึงใช้วิธีคุยถามเด็กทีละข้อ แล้วบันทึกลงในกระดาษคำตอบที่เตรียมไว้ เวลาที่ใช้ในการทดสอบเด็กแต่ละคน ราว 15 ถึง 20 นาที

วิธีจัดกระทำกับข้อมูล

ผู้ทดสอบได้นำเอาคำตอบของเด็กมาคำนวณด้วยวิธีการทางสถิติเพื่อหาจำนวนครั้งที่เด็กแต่ละคนได้เลือกเป็นเพื่อน และจัดเด็กเข้าในกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง ตามฐานะทางสังคมมีติ โดย

มีข้อกำหนดดังต่อไปนี้ คือ

1. กลุ่มที่มีฐานะทางสังคมมีคิสูง (Q_1) ได้แก่เด็กที่ใคร่ขเลือกเป็นเพื่อนในอันดับสูงกว่า 75 เปอร์เซนต์ไต่ลขึ้นไป
2. กลุ่มที่มีฐานะทางสังคมมีคิค่อนข้างสูง (Q_2) ได้แก่เด็กที่ใคร่ขเลือกเป็นเพื่อนในอันดับตั้งแต่ 75 เปอร์เซนต์ไต่ลลงมาถึง 50 เปอร์เซนต์ไต่ล
3. กลุ่มที่มีฐานะทางสังคมมีคิค่อนข้างต่ำ (Q_3) ได้แก่เด็กที่ใคร่ขเลือกเป็นเพื่อนในอันดับตั้งแต่ 50 เปอร์เซนต์ไต่ลลงมาถึง 25 เปอร์เซนต์ไต่ล
4. กลุ่มที่มีฐานะทางสังคมมีคิต่ำ (Q_4) ได้แก่เด็กที่ใคร่ขเลือกเป็นเพื่อนในอันดับตั้งแต่ 25 เปอร์เซนต์ไต่ลลงมา ผลการคำนวณดังกล่าว ปรากฏดังต่อไปนี้

ตารางที่ 2

จำนวนเด็กที่มีฐานะทางสังคมมีคิต่าง ๆ กัน

ระดับฐานะทางสังคมมีคิ	สถานการณ่เล่น				สถานการณ่เรียน			
	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน							
	สูง	กลาง	ต่ำ	รวม	สูง	กลาง	ต่ำ	รวม
โรงเรียนบ้านพรานหมอน								
สูง (Q_1)	5	3	2	10	6	3	3	12
ค่อนข้างสูง (Q_2)	4	5	1	10	5	5	4	14
ค่อนข้างต่ำ (Q_3)	3	4	8	15	1	6	4	11
ต่ำ (Q_4)	3	4	5	12	3	2	5	10
รวม	15	16	16	47	15	16	16	47

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ระดับฐานะทางสังคมมีที่	สถานการณ์เล่น				สถานการณ์เรียน			
	สูง	กลาง	ต่ำ	รวม	สูง	กลาง	ต่ำ	รวม
<u>โรงเรียนอนุเม็ง (ชนประถมปีที่ 1 ก.)</u>								
สูง (Q ₄)	2	2	0	4	1	2	0	3
ค่อนข้างสูง (Q ₃)	3	2	1	6	4	1	3	8
ค่อนข้างต่ำ (Q ₂)	1	2	3	6	1	1	2	4
ต่ำ (Q ₁)	2	1	4	7	2	3	3	8
รวม	8	7	8	23	8	7	8	23
<u>โรงเรียนอนุเม็ง (ชนประถมปีที่ 1 ข.)</u>								
สูง (Q ₄)	1	4	0	5	4	5	1	10
ค่อนข้างสูง (Q ₃)	7	2	4	13	4	1	2	7
ค่อนข้างต่ำ (Q ₂)	4	3	5	12	4	2	8	14
ต่ำ (Q ₁)	2	6	5	13	2	7	3	12
รวม	14	15	14	43	14	15	14	43

จากผลของการแบ่งกลุ่มดังกล่าวแล้วข้างต้น ผู้ทดสอบได้ศึกษาแนวโน้มของเด็กแต่ละกลุ่มเปรียบเทียบกับกันในด้านต่อไปนี้

1. การเลือกและการปฏิเสธเพื่อนในสถานการณ์เล่นและสถานการณ์เรียน
2. ลักษณะของการเลือกซึ่งกันและกันในชั้นหนึ่ง ๆ ตัวอย่างเช่น เด็กที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง กลาง และต่ำ มักจะเลือกเพื่อนและปฏิเสธเพื่อนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเช่นนี้ และเด็กซึ่งเลือกกันและกันโดยมากอยู่ในกลุ่มใด

๑. ความเห็นของเด็กที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่าง ๆ กันเกี่ยวกับการเลือกหัวหน้าชน

ต่างกันอย่างไ

๔. เปรียบเทียบผลการคาดคะเนว่าใครจะเลือกคนข้าง ระหว่างเด็กที่มีฐานะทางสังคมมีค

ต่าง ๆ กัน

๕. เปรียบเทียบความเห็นของพ่อแม่เกี่ยวกับการมีเพื่อนของเด็ก

๖. หากค่าสหสัมพันธ์ระหว่างตำแหน่งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับตำแหน่งทางสังคมมีค

ในสถานการณ์เล่นกับสถานการณ์เรียน

๗. เปรียบเทียบความคิดเห็นของเด็กในการเลือกหัวหน้าชน

๘. ลักษณะนิสัยของเด็กที่มีฐานะทางสังคมมีคต่าง ๆ กัน ตามความเห็นของเพื่อน

ร่วมชั้น

๑. ลักษณะนิสัยของเด็กที่เพื่อนในกลุ่มที่มีฐานะทางสังคมมีคต่าง ๆ กันเลือก

๑๐. ลักษณะนิสัยของเด็กที่เพื่อนเห็นว่าเป็นหัวหน้าชนค

ผลการค้นคว้า

ตามวิธีที่กระทำกับข้อมูลดังกล่าวในบทที่สอง ปรากฏผลของการค้นคว้า ดังต่อไปนี้
การเลือกเพื่อนและการปฏิเสธเพื่อน ในสถาน การณ์เล่นและสถาน การณ์เรียน
ด้วยกันในชั้น ผู้ทดสอบได้แยกผลการวิจัยออกเป็น 2 สถานการณ์ คือ

1. การเล่น หมายถึง คำตอบของเด็กต่อคำถามที่ว่า "สมมติว่าพวกเราทั้งหมดในชั้น
ประถมปีที่ 1 นี้ จะแบ่งพวกเล่นอะไรกันสักอย่าง เวลาเล่นบางคนก็จะไปอยู่กับคนอื่น บางคนก็
จะอยู่กับคน ถ้าเธอเป็นคนเลือกเพื่อนเธออยากได้ใครบ้างอยู่ในพวกเดียวกันของเธอ"

2. การนั่งเรียนด้วยกันในชั้น หมายถึง คำตอบของเด็กต่อคำถามที่ว่า "สมมติว่าครู
ของเธออนุญาตให้นักเรียนทั้งหมดในชั้นประถมปีที่ 1 เปลี่ยนที่นั่งเรียนตามใจชอบ เธออยากจะได้
ใครบ้างมานั่งเรียนใกล้ ๆ กันกับเธอบ้าง" แต่ละหัวข้อดังกล่าวแล้วนี้ ได้จำแนกออกเป็นหัว
ข้อย่อย ๆ อีก คือ จำนวนครั้งที่เด็กคนหนึ่ง ๆ เลือกเพื่อน และจำนวนครั้งที่เด็กคนหนึ่ง ๆ ได้
รับเลือกจากเพื่อน ทั้งนี้โดยการคำนวณแยกทีละโรงเรียน และแต่ละโรงเรียนก็ได้แยกเด็กออกเป็น 3
กลุ่ม คือ กลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง กลาง และต่ำ ดังที่ได้กล่าวไว้ในเรื่อง
กลุ่มตัวอย่างข้างต้นแล้ว

จากตารางที่ 8 จะเห็นได้ว่า เมื่อเปรียบเทียบระหว่างเด็กที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง
และต่ำ ทั้งในการเล่นและการนั่งเรียนด้วยกันในชั้น กลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ได้
เลือกเพื่อนคิดเป็นรายเฉลี่ยแล้ว มากกว่าคนกลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำอย่างเล็กน้อย
แต่สำหรับการได้รับเลือกจากเพื่อนแล้ว กลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ได้รับเลือกจาก
เพื่อนจำนวนมากกว่ากลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำอย่างเห็นได้ชัด แต่เมื่อนำสิ่งนี้มา
อย่างหนึ่ง คือในโรงเรียนอเม็งซงมี 2 ห้องเรียน ปรากฏผลของการวิจัยของ ก. แตกต่างจากที่
กล่าวไว้ข้างต้นบ้าง คือ ในการได้รับเลือกจากเพื่อนนั้นเด็กที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงก็ได้
รับเลือกมากกว่าเด็กที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำจนเห็นได้ชัดเท่าใดนัก (สูง 2.88 ต่ำ 2.19)
ทั้งนี้ผู้ทดสอบได้สังเกตเห็นว่า ลักษณะทั่วไปของการจัดชั้นเรียนในโรงเรียนบ้านพรานเหมือน
กับการจัดชั้นเรียนชั้น ข. ของโรงเรียนอเม็งซงมีความคล้ายคลึงกันอยู่บ้าง เป็นต้นว่าทั้ง 2 ชั้น

นักเรียนมีเสถียรภาพที่จะเคลื่อนไหวไปมาภายในชั้นมากกว่าชั้น ก. ของโรงเรียนอเนก หนึ่งเด็กชั้น ก. ของโรงเรียนอเนกเป็นเด็กที่เคยเรียนอยู่ชั้นเดียวกันมาตั้งแต่ชั้นประถมแล้ว ส่วนเด็กใน 2 ชั้นที่กล่าวข้างต้นเป็นเด็กที่แรกเข้าใหม่เป็นส่วนมาก อาจจะตั้งข้อสังเกตได้ว่า เด็กที่คุ้นเคยกับชั้นเรียนมากกว่า 1 ปีแล้ว ย่อมมีความมั่นใจ (Confidence) และความอุ่นอกอุ่นใจ (Security) มากกว่าเด็กที่เข้าเรียนใหม่ ๆ เมื่อต้องเผชิญกับปัญหาเรื่องการปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ภายในชั้นเรียน เด็กใหม่จึงแสดงความต้องการเพื่อนในชั้นเรียนมากกว่าเด็กที่คุ้นเคยกับสถานการณ์ในห้องเรียนเช่นคนอื่นแล้ว

ตารางที่ 3

ตัวเลขจำนวนเพื่อนที่เด็กคนหนึ่ง ๆ เลือก และตัวเลขจำนวนครั้งที่เด็กคนหนึ่ง ๆ ได้รับเลือกเป็นเพื่อน

ตัวเลขจำนวนเพื่อน	สถานการณ์เล่น สถานการณ์เรียน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน							
	สูง	กลาง	ต่ำ	รวม	สูง	กลาง	ต่ำ	รวม
โรงเรียนบ้านพรานหมอน								
จำนวนเพื่อนที่เด็กคนหนึ่ง ๆ เลือก	3.80 (1.51)	3.12 (0.87)	3.13 (2.00)	3.36 (1.05)	2.60 (0.60)	3.12 (1.06)	2.19 (0.80)	2.64 (0.93)**
จำนวนครั้งที่เด็กคนหนึ่ง ๆ ได้รับเลือกเป็นเพื่อน	4.20 (2.69)	3.31 (2.22)	2.62 (1.73)	3.36 (2.36)	3.20 (1.42)	2.44 (1.05)	2.31 (1.10)	2.64 (1.26)
โรงเรียนอเนก (ห้อง ก.)								
จำนวนเพื่อนที่เด็กคนหนึ่ง ๆ เลือก	5.50 (3.43)	6.43 (2.38)	4.63 (3.91)	5.48 (3.04)	2.88 (1.04)	2.13 (1.42)	2.38 (1.10)	2.57 (1.60)
จำนวนครั้งที่เด็กคนหนึ่ง ๆ ได้รับเลือกเป็นเพื่อน	6.25 (2.44)	6.85 (2.12)	3.50 (2.06)	5.48 (2.65)	2.88 (1.45)	2.13 (1.91)	2.38 (1.36)	2.57 (1.89)

* ตัวเลขแถวบน คือ ตัวกลางเลขคณิต
 ** ตัวเลขในวงเล็บ คือ ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ตารางที่ 3 (ต่อ)

ถวเฉลยจำนวนเพอน	สถานการณ่เล่น				สถานการณ่เรียน			
	สูง	กลาง	ต่ำ	รวม	สูง	กลาง	ต่ำ	รวม
โรงเรียนอู่เม็ง (ห้องข.)								
จำนวนเพอนท่เตกคนหน่ง ๆ	4.14	3.73	3.86	3.93	4.43	4.27	3.07	2.44
เลือก	(1.14)	(2.12)	(2.06)	(2.65)	(1.45)	(1.91)	(1.36)	(1.89)
จำนวนครท่เตกคนหน่ง ๆ	3.00	2.33	2.90	3.93	3.00	2.47	1.86	2.44
ไทรยเลือกเขนเพอน	(1.80)	(2.97)	(1.98)	(2.41)	(1.51)	(2.02)	(2.12)	(1.68)

เมอนาผลการคนควาซง สถานขได้ออกไปทศลยเตกซนประถมยท 1 จำนวน 101 คน ในโรงเรียนหมบ้านบางแวม จังหวคนครปฐม ใน พ.ศ. 2503¹ มาเปรียบเทียบ ปรากฏว่า ในการเล่นถวเฉลยจำนวนเพอนท่เตกซนประถมยท 1 เลือกเขน 4.60 คน ซงนยว่ามากกว่า ถวเฉลยจำนวนเพอนท่เตกในโรงเรียนบ้านพรานเหมอนเลือก (3.86 คน) และมากกว่าถวเฉลย จำนวนเพอนท่เตกซนประถมยท 1 ข. ของโรงเรียนอู่เม็งเลือก (3.93 คน) แต่่นอยกว่าถวเฉลย จำนวนเพอนท่เตกประถมยท 1 ก. ของโรงเรียนอู่เม็งเลือก (5.48 คน)

จากตารางที่ 3 น เห็นไคซคว่าทงในสถานการณ่เล่น และสถานการณ่เรียนในชั้น เตกทมผลลสัมฤทธทงการเรียนสูงเลือกเพอนมากคนกว่า และไทรยเลือกจากเพอนมากครกว่า เตกทมผลลสัมฤทธทงการเรียนต่ำ นยว่าไกลเคยงกยผลการคนควาโดยไคซงคมมิตของ ฝนแบก² ว่าเตกทไทรยเลือกมากครวเขนเตกทมอายขัญญาสูงกว่าเตกทไทรยการเลือก นอยครว เมอพิจารณาเกยวกยการเลือกในระหว่งกลตมผลลสัมฤทธทงการเรียนสูง กลาง และต่ำ พยว่าพวกทมผลลสัมฤทธทงการเรียนสูง ส่วนมากไทรยเลือกจากพวกทมผลลสัมฤทธ

1 Staff Members of B.I.C.S., "Social Structure of the Village and School of Bangkham," Working Paper VIII, Bangkok, 1960. p. 6.

2 Feinberg, M.R. "Relation of Background Experience to Social Acceptance," Journal of Abnormal and Social Psychology, 1953. pp. 206-214.

ทางการเรียนส่วด้วยกัน ส่วนพวกที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ส่วนมากก็ได้รับเลือกจากพวกที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำด้วยกัน

ในทำนองเดียวกัน คำตอบที่ได้จากคำถามเกี่ยวกับการไม่เลือกใคร หรือการที่ไม่ได้รับเลือกจากใคร ก็ได้นำมาจำแนกออกเป็น 2 สถานการณ์ คือ

1. การเล่น หมายถึง คำตอบของเด็กต่อคำถามที่ว่า "สมมติว่าถ้าจะมีการเล่นอะไรกันสักอย่างหนึ่ง มีใครบ้างที่เธอไม่อยากจะมาเล่นอยู่ในพวกเดียวกับเธอ เพราะเล่นไม่เข้าชุดกันหรือไม่ถูกใจเธอ"

2. การนั่งเรียนด้วยกันในชั้น หมายถึง คำตอบของเด็กต่อคำถามที่ว่า "สมมติว่าครูของเธออนุญาตให้นักเรียนทั้งหมดในชั้นเปลี่ยนที่นั่งเรียนตามใจชอบ มีใครบ้างที่เธอไม่อยากจะให้เขามานั่งเรียนใกล้ ๆ กันกับเธอ"

ตารางที่ 4

ตัวเลขจำนวนเพื่อนที่เด็กคนหนึ่ง ๆ บอกว่าไม่อยากจะเลือก และจำนวนครั้งที่เด็กคนหนึ่ง ๆ ถูกเพื่อนเอ่ยชื่อว่าจะไม่อยากจะเลือกเป็นเพื่อน

ตัวเลข	สถานการณ์เล่น				สถานการณ์เรียน			
	สูง	กลาง	ต่ำ	รวม	สูง	กลาง	ต่ำ	รวม
โรงเรียนบ้านพรานหมอน								
จำนวนเพื่อนที่เด็กคนหนึ่ง ๆ บอกว่าไม่อยากจะเลือก	2.27 (1.28)	2.50 (1.58)	1.69 (1.44)	2.15 (1.10)	2.33 (1.08)	2.88 (2.22)	1.94 (1.47)	2.38* (1.76)**
จำนวนครั้งที่เด็กคนหนึ่ง ๆ ถูกเพื่อนเอ่ยชื่อว่าจะไม่อยากจะเลือก	2.87 (2.15)	2.12 (1.97)	1.50 (1.73)	2.15 (1.85)	3.60 (2.05)	1.88 (1.10)	1.75 (0.75)	2.38 (1.62)

* ตัวเลขแถวบน คือตัวกลางเลขคณิต

** ตัวเลขในวงเล็บ คือความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ตารางที่ 4 (ต่อ)

ตัวเฉลี่ย	สถานการณการเล่น				สถานการณเรียน			
	สูง	กลาง	ต่ำ	รวม	สูง	กลาง	ต่ำ	รวม
โรงเรียนอนุเม็ง (ห้อง ก.)								
จำนวนเพื่อนที่แตกคนหนึ่ง ๆ บอกไม่อยากจะเลิก	1.75 (1.64)	2.57 (1.50)	2.38 (0.67)	2.22 (1.36)	1.88 (1.16)	2.57 (2.09)	2.12 (0.62)	2.17 (1.31)
จำนวนครั้งที่แตกคนหนึ่ง ๆ ถูกเพื่อนเอ่ยชื่อว่าจะไม่อยากจะเลิก	1.50 (0.75)	2.57 (1.30)	2.62 (2.18)	2.22 (1.57)	1.38 (1.22)	1.86 (1.35)	3.25 (0.66)	2.17 (1.38)
โรงเรียนอนุเม็ง (ห้อง ข.)								
จำนวนเพื่อนที่แตกคนหนึ่ง ๆ บอกว่าไม่อยากจะเลิก	2.14 (1.73)	1.93 (1.40)	1.43 (1.29)	1.84 (1.51)	2.50 (1.67)	1.60 (0.74)	1.36 (0.71)	1.81 (1.30)
จำนวนครั้งที่แตกคนหนึ่ง ๆ ถูกเพื่อนเอ่ยชื่อว่าจะไม่อยากจะเลิก	2.43 (1.29)	1.60 (1.82)	1.50 (1.92)	1.84 (1.73)	2.64 (1.59)	1.67 (1.35)	1.14 (1.19)	1.81 (1.52)

จากตารางที่ 4 จะเห็นว่าการเปรียบเทียบระหว่างเด็กที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงและต่ำ มีแนวโน้มแตกต่างจากผลของการวิจัยที่แสดงไว้ในตารางที่ 3 อยู่บ้าง คือ ในโรงเรียนบ้านพรานหมอน และในชั้นประถมศึกษา 1 ข. ของโรงเรียนอนุเม็ง ปรากฏว่าทั้งในด้านการเล่น

และการเรียน เด็กที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงจะปฏิเสธเพื่อนหรือถูกเพื่อนปฏิเสธ ไม่อยาก
เลือกเป็นพวกด้วยมากกว่าเด็กที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำอย่างเห็นได้ชัด

ส่วนเด็กชั้นประถมศึกษา 1 ก. ของโรงเรียนอเน็งปรากฏว่า เด็กที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการ
เรียนสูงจะปฏิเสธเพื่อนหรือถูกเพื่อนปฏิเสธน้อยกว่าเด็กที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ

ถ้าเปรียบเทียบผลของการวิจัยที่แสดงไว้ในตารางที่ 8 และที่ 4 แล้ว จะเห็นว่า แนว
โน้มในการปฏิเสธเพื่อนหรือถูกเพื่อนปฏิเสธสำหรับโรงเรียนบ้านพรานเหมือนกันชั้นประถม
ปีที่ 1 ข. ของโรงเรียนอเน็งมีความคล้ายคลึงกัน ส่วนชั้นประถมศึกษา 1 ก. โรงเรียนอเน็ง
มีแนวโน้มในทางตรงกันข้ามกับ 2 ชั้นที่กล่าวแล้ว นักอาชวเป็นเครื่องชี้ได้อย่างหนึ่งว่า เด็กที่
คุ้นเคยโรงเรียนมาก่อนแล้วมีความสามารถในการปรับตัวขึ้นในด้านการเลือกเพื่อนหรือปฏิเสธ
เพื่อน ตัวอย่างเช่น เด็กที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงของชั้นนี้ ได้เลือกเพื่อนจำนวนมากแต่
ปฏิเสธเพื่อนเพียงเล็กน้อย แตกต่างจากเด็กที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำของชั้นนี้ ซึ่งเลือก
เพื่อนจำนวนน้อยแต่ปฏิเสธเพื่อนจำนวนมาก ดูเป็นการสมเหตุสมผลว่าการเลือกและการปฏิเสธ
เพื่อนของเด็กอีก 2 ชั้น ที่กล่าวมาแล้วข้างต้น

ต่อจากนั้นผู้ทดสอบมีความสนใจอยากจะศึกษาว่าบรรยากาศ (Social Atmosphere) ภายใน
ห้องเรียนทั้ง 8 ห้องนี้ จะมีแนวโน้มเป็นอย่างไรบ้าง จึงได้คำนวณหาอัตราส่วนระหว่างการ
เลือกเพื่อนกับการปฏิเสธเพื่อนในชั้นหนึ่ง ๆ วิชคำนวณก็คือเอาจำนวนเพื่อนที่เด็กกลุ่มหนึ่งเลือก
เป็นตัวตั้ง แล้วหารด้วยจำนวนเพื่อนที่เด็กกลุ่มนั้นปฏิเสธ ถ้าผลหารมีค่าสูงกว่าหนึ่งก็แสดงว่า
การเลือกเพื่อนมีอัตราสูงกว่าการปฏิเสธเพื่อน ผลของการคำนวณได้แสดงไว้ในตารางที่ 8

ในตารางที่ 8 มีข้อที่น่าสนใจ คือ ไม่ว่าในกลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงหรือต่ำ
ความถี่ของการทนกรเรียนทั้งกลุ่มเลือกเพื่อนต่อความถี่ทนกรเรียนทั้งกลุ่มปฏิเสธเพื่อนนั้น ส่วน
มากสูงกว่าหนึ่งหรือใกล้เคียงกับหนึ่ง นักพอจะยืนยันเครื่องชี้ได้อย่างหนึ่งว่า เด็กส่วนมากนั้น
มักจะเลือกเพื่อนมากกว่าปฏิเสธเพื่อน ซึ่งแสดงถึงบรรยากาศภายในห้องเรียนว่าเด็กมีความรู้สึก
อยากเป็นเพื่อนกันมากกว่าที่จะแยกคนไปจากเพื่อน

ตารางที่ 5

อัตราส่วนของความถนัดนักเรียนทั้งชนเลอกเพื่อนต่อความถนัดนักเรียนทั้งชนปฏิเสช
เพื่อน

จำนวนเพื่อน	สถานการณ่เล่น				สถานการณ่เรียน			
	สูง	กลาง	ต่ำ	รวม	สูง	กลาง	ต่ำ	รวม
โรงเรียนบ้านพรานหมื่อน								
จำนวนเพื่อนท่เกิดทงชนเลอก	58	54	41	158	48	39	37	124
จำนวนเพื่อนท่เกิดทงชนปฏิเสช	43	33	25	101	54	30	28	112
อัตราส่วน	1.23	1.64	1.64	1.56	0.89	1.30	1.32	1.11
โรงเรียนอนุเมง (ห้อง ก.)								
จำนวนเพื่อนท่เกิดทงชนเลอก	44	45	37	126	23	17	19	59
จำนวนเพื่อนท่เกิดทงชนปฏิเสช	14	18	19	56	15	18	17	50
อัตราส่วน	3.14	2.50	1.95	2.47	1.53	0.94	1.12	1.18
โรงเรียนอนุเมง (ห้อง ข.)								
จำนวนเพื่อนท่เกิดทงชนเลอก	58	57	54	169	42	35	28	105
จำนวนเพื่อนท่เกิดทงชนปฏิเสช	29	29	20	78	35	24	19	8
อัตราส่วน	2.00	1.97	2.70	2.17	1.20	1.46	1.47	1.95

ผู้ท่สอຍมีความสนใจท่จะศึกษาว่า เด็กในลุ่มทวอย่างนี้จะมีแนวโนม้ในการเลือกกัน
และกันอย่งไร จึงได้สำรวจว่าเด็กทมีผลสัมฤทธิทงการเรียนสูง กลาง และต่ำ ได้เลือก
เพื่อนท่อยู่ในลุ่มใดบ้าง ผลของการสำรวจได้แสดงไว้ในตารางที่ 6 และในแผนผังสังคยมิติ
ซ่งแสดงไว้ในภาคผนวก ค.

ตารางที่ 6

จำนวนครั้งที่เด็กเลือกเพื่อน แยกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง กลาง และต่ำ

ระดับผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียน	สถานการณ่เล่น				สถานการณ่เรียน			
	สูง (N=15)	กลาง (N=16)	ต่ำ (N=16)	รวม (N=47)	สูง (N=15)	กลาง (N=16)	ต่ำ (N=16)	รวม (N=47)
โรงเรียนบ้าน พรานหมอน								
สูง	24	21	12	57	20	8	11	39
กลาง	21	16	13	50	18	20	12	50
ต่ำ	18	16	17	51	10	11	14	35
รวม	63	53	42	158	48	39	37	124
โรงเรียนอนุเม็ง (ห้อง ก.)	(N=8)	(N=7)	(N=8)	(N=23)	(N=8)	(N=7)	(N=8)	(N=23)
สูง	15	20	9	44	9	7	7	23
กลาง	22	15	8	45	8	4	5	17
ต่ำ	13	13	11	37	6	8	5	19
รวม	50	48	28	126	23	19	17	59
โรงเรียนอนุเม็ง (ห้อง ข.)	(N=14)	(N=15)	(N=14)	(N=43)	(N=14)	(N=15)	(N=14)	(N=43)
สูง	45	8	5	58	32	7	3	42
กลาง	8	29	20	57	5	18	12	35
ต่ำ	9	27	18	54	5	12	11	28
รวม	62	64	43	169	42	37	26	105

จากตารางที่ 6 จะเห็นว่าเด็กในกลุ่มตัวอย่าง นมแม่ไม่มีการเลือกเพื่อนดังต่อไปนี้ คือ เด็กที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง และกลางมักจะเลือกเพื่อนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง และกลางด้วยกัน ส่วนเด็กที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำนมแม่ไม่มักจะเลือกเพื่อนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลาง ๆ ส่วนมาก การเลือกเพื่อนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำด้วยกัน ไม่ปรากฏนมแม่เห็นได้ชัดนักสำหรับเด็กในกลุ่มนี้

ส่วนในคำตอบที่ว่าเด็กอยากได้ใครเป็นเพื่อนเล่น ก็เปรียบเทียบกับคำตอบว่าอยากได้ใครเป็นเพื่อนนั่งเรียนใกล้ ๆ เพื่อหาว่า เด็กจะเลือกเพื่อนคนเดียวกันหรือต่างกันในสถานการณ์ทั้งสองนั้น เมื่อไต่ถามจำนวนคนที่ถูกเด็กคนเดียวกันเลือกในสถานการณ์ทั้งสองได้แล้ว เปรียบจำนวนคนที่ถูกเลือกหา ก็ปรากฏว่า เด็กส่วนมากในกลุ่มตัวอย่างเลือกเพื่อนต่างคนกัน ในสถานการณ์ต่างกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งเด็กที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง

ตารางที่ 7

อัตราส่วนของจำนวนคนที่ถูกเด็กคนเดียวกันเลือกในสถานการณ์ทั้งสอง ต่อจำนวนคนที่ถูกเด็กคนนั้นเลือกทั้งหมด

โรงเรียน	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน			
	สูง %	กลาง %	ต่ำ %	รวม %
บ้านพรานหมอน	0.18	0.24	0.26	0.22
อูเม็ง (ห้อง ก.)	0.24	0.21	0.29	0.24
อูเม็ง (ห้อง ข.)	0.38	0.26	0.28	0.31

ของโรงเรียนบ้านพรานหมอนและเด็กประถมปีที่ 1 ห้อง ก. ของโรงเรียนอูเม็ง มีอัตราส่วนในการเลือกซ้าคนกัน ในสถานการณ์ทั้งสองต่อการเลือกทั้งหมดต่ำกว่าเด็กที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ส่วนประถมปีที่ 1 ข. ของโรงเรียนอูเม็งนั้น ปรากฏว่านมแม่ตรงกันข้าม นักพอจะเห็นได้ว่าแม้เด็กส่วนมากจะรู้จักแยกในการเลือกเพื่อนเล่นกับเพื่อนเรียน แต่ก็มิใช่

ข้างเหมือนกันที่เด็กในวัยนเลือกคนที่เขาชอบทั้งในด้านการเล่นและในด้านการเรียน
จะขึ้นอยู่กับคุณสมบัติของผู้ที่ใคร่เลือกประกอบด้วย ควรจะมีการวิจัยดูให้ละเอียดต่อไป

การทายว่าเพื่อนจะเลือกตนหรือไม่ในสถานการณ์เล่นและสถานการณ์เรียน

อนึ่ง ผู้ทดสอบใคร่จะศึกษาว่าในการเลือกเพื่อนนั้น เด็กพอจะทายได้หรือไม่ว่าใครจะ
เลือกตนบ้าง จึงได้ใช้คำถามต่อไปนี้ในการทดสอบ "ให้เราลองทายกันดูว่า มีใครบ้างใน
ห้องนี้จะเลือกเธอไปเล่นในพวกเดียวกันกับเขา" แล้วเอารายชื่อที่เด็กทายไปเปรียบเทียบกับที่
เด็กเลือกจริง ๆ ถ้าการทายและการเลือกจริงนั้นตรงกันนับว่าเป็นการทายถูก แล้วนำจำนวน
คนที่เด็กคนนั้นทายถูกมาคิดเปอร์เซ็นต์โดยเปรียบเทียบกับจำนวนที่เด็กคนนั้นทายทั้งหมด แล้ว
หาส่วนเฉลี่ยออกตรง ผลของการคำนวณได้แสดงไว้ในตารางที่ 8 อนึ่ง เนื่องจากคำถาม
ไม่ได้ใช้กับเด็กในโรงเรียนบ้านพรานเหมือน จึงไม่มีผลมาแสดงไว้

ตารางที่ 8

เปอร์เซ็นต์เฉลี่ยของการทายถูกว่าใครจะเลือกเขาเป็นเพื่อนบ้าง

โรงเรียนอนุเม็ง	ฐานะทางสังคม							
	สูง		ค่อนข้างสูง		ค่อนข้างต่ำ		ต่ำ	
	ทายถูก	ทายผิด	ทายถูก	ทายผิด	ทายถูก	ทายผิด	ทายถูก	ทายผิด
ห้อง ก.	89	11	56	44	82	18	24	76
ห้อง ข.	65	35	87	13	55	45	14	86

จากตารางที่ 8 จะเห็นว่า เด็กที่มีฐานะทางสังคมสูง ทายถูกมากกว่าเด็กที่มีฐานะ
ทางสังคมต่ำอย่างเห็นได้ชัด นักอาจเป็นเครื่องชี้ได้อย่างหนึ่งว่า เด็กที่มีฐานะทางสังคม
สูงนั้นมักมีเพื่อนสนิทที่ "รู้ใจกัน" หรือสนิทสนมกันอย่างยิ่งจนทายได้ถูกว่าจะเลือกตนหรือ
ไม่ ส่วนเด็กที่มีฐานะทางสังคมต่ำนั้น การเลือกและการทายมีส่วนตรงกันน้อย เพราะมี
เพื่อนที่ไม่ถึงกับสนิทสนมพอที่จะทายได้ว่าเขาจะเลือกตนหรือไม่

ความเห็นของพ่อแม่เกี่ยวกับการมีเพื่อนของเด็ก

เนื่องจากผู้ทดสอบมีความสนใจที่จะวิเคราะห์ว่าความเห็นของพ่อแม่ ซึ่งมีต่อการคบเพื่อนของเด็กจะมีส่วนเกี่ยวข้องกับฐานะทางสังคมของเด็กทางโรงเรียนอย่างไรบ้าง จึงได้นำคำตอบจากข้อสัมภาษณ์พ่อแม่ซึ่งว่า “ท่านเคยสนับสนุนให้บุตรของท่านไปเล่นกับเพื่อนฝูงใหม่หรือพอใจให้เล่นตามลำพังคนเดียว เพราะเหตุใด?” มาวิเคราะห์ดู คำตอบของพ่อแม่พอจะจำแนกออกเป็นข้อใหญ่ ๆ ได้ดังนี้

1. อยากให้เด็กไปเล่นกับเพื่อนเพราะได้เข้าสังคมเรียนรู้และเฉลียวฉลาด
2. ไม่อยากให้เด็กไปเล่นบ้านเพื่อน เพราะเกรงเด็กจะไปรบกวนเขา
3. ไม่อยากให้เด็กไปเล่นบ้านเพื่อน เพราะเป็นห่วงเกรงอันตรายจะเกิดแก่เด็ก

ความถี่ของคำตอบทั้ง 3 ประเภทนี้ ได้คิดเป็นเปอร์เซ็นต์ ดังได้แสดงไว้ในตารางที่ 9.

ตารางที่ 9

เปอร์เซ็นต์แสดงเหตุผลของพ่อแม่เกี่ยวกับการอยากให้ลูกของตนเล่นกับเพื่อน

เหตุผล	พ่อแม่ของเด็กที่มฐานะทางสังคมมี			
	สูง %	ค่อนข้างสูง %	ค่อนข้างต่ำ %	ต่ำ %
เด็กจะได้เข้าสังคมเรียนรู้และเฉลียวฉลาด	44.44	76.92	58.33	33.33
เกรงเด็กจะไปรบกวนเขา	22.22	7.69	16.67	16.67
เป็นห่วงเกรงอันตรายจะเกิดแก่เด็ก	33.34	15.39	25.00	50.00
รวม	100	100	100	100

จากตารางที่ 9 เมื่อเปรียบเทียบความเห็นของพ่อแม่ของเด็กที่มฐานะทางสังคมมีสูงและต่ำแล้วจะเห็นว่า พ่อแม่ของเด็กทั้งสองกลุ่มมีความเห็นแตกต่างกันอยู่บ้าง

ในเรื่องอยากให้เด็กมีเพื่อนเพราะได้สังคมได้เรียนรู้และเฉลียวฉลาด แต่ความเห็นในค่านท
 ไม่อยากให้ไปเล่นบ้านเพื่อน เพราะเป็นห่วงเกรงอันตรายนั้น แตกต่างกันอย่างน่าสนใจ คอ
 พ่อแม่ของเด็กทมิฐานะทางสังคมมีตสูงนเห็นห่วงว่า เด็กจะไปรบกวนเขา มากกว่าพ่อแม่
 ของเด็กทมิฐานะทางสังคมมีตต่ำ ส่วนพ่อแม่ของเด็กทมิฐานะทางสังคมมีตต่ำก็เห็นห่วงว่า
 เด็กเองจะได้ รัยอันตรายมากกว่าพ่อแม่ของเด็กทมิฐานะทางสังคมมีตสูง นักอาจะมอทธิพล
 ต่อการที่เด็กได้ รัยเลอกจากเพื่อนทางโรงเรียนได้เหมือนกัน เพราะเด็กที่พ่อแม่ปกป้องจนเกินไป
 ไม่ค่อยยอมให้ออกไปเล่นนอกร้าน เกรงจะเป็นอันตรายนั้น เมื่อเข้าโรงเรียนก็ รัยตัวเข้า
 กยผู้อื่นได้ยากกว่าเด็กที่พ่อแม่รู้สึกเกรงใจคนอื่นเกรงลูกของตนจะไปรบกวนเขา การที่พ่อแม่
 แสดงความเกรงใจในค่านนี้ น่าจะได้สอนให้เด็กรู้จักเกรงใจคนอื่นบ้างเหมือนกัน เมื่อเด็กค่อย ๆ
 รัยใจผู้อื่นเป็น กยอมทำให้ เขาได้รัยความนิยมจากเพื่อนมากเป็นธรรมดา

สหสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและฐานะทางสังคมมีติ

ในค่านการเปรียบเทียบระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับฐานะทางสังคมมีติ ผู้ทดสอบ
 ได้หาค่าสหสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับฐานะทางสังคมมีติ ในสถานการณ้เล่น
 กับสถานการณ้เรียน และระหว่างฐานะทางสังคมมีติในสถานการณ้เล่นกับฐานะทางสังคมมีติใน
 สถานการณ้เรียนของแต่ละชั้น ดังปรากฏผลในตารางที่ 10

จากตารางที่ 10 จะเห็นว่า ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับตำแหน่ง
 ทางสังคมมีติในสถานการณ้เล่นกับสถานการณ้เรียนก็ไม่น้อยสังนัก ส่วนการเปรียบเทียบ
 โดยหาค่าสหสัมพันธ์ระหว่าง ตำแหน่งทางสังคมมีติในสถานการณ้เล่นกับสถานการณ้เรียนนั้น
 ปรากฏว่าชั้นประถมปีที่ 1 ข. ของโรงเรียนอเม็งมีค่าสังอย่างน่าสังเกต นั้นก็หมายความว่า
 เด็กในชั้นนเลือกเพื่อนเล่นกับเพื่อนนงเรียนด้วยกัน ในชั้นนี้ไม่แตกต่างกันเท่าใดนัก ส่วนอก 2 ชั้น
 ก็โรงเรียนบ้านพรานเหมือน กับชั้นประถมปีที่ 1 ก. ของโรงเรียนอเม็งนปรากฏว่าการเลือก
 เพื่อนเล่นและเพื่อนนงเรียนด้วยกัน ในชั้น นี้มีความแตกต่างกัน คือเด็กมักจะ ไม่เลือกคน ๆ
 เดียวกันในสองสถานการณ้ที่แตกต่างกัน นักพอจะเป็นเครื่องสังเกตได้อกอย่างหนึ่งว่า เด็ก
 โรงเรียนบ้านพรานเหมือนและเด็กชั้นประถมปีที่ 1 ก. ของโรงเรียนอเม็งรู้จักจำแนกเพื่อนเล่น
 และเพื่อนสำหรับนงไกลเวลาเรียนในชั้นนี้โตคกว่าเด็กชั้นประถมปีที่ 1 ข. โรงเรียนอเม็ง

ตารางที่ 10

สหสัมพันธ์ระหว่างฐานะทางสังคมกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ค่าสหสัมพันธ์ระหว่าง	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กับฐานะทางสังคม ในสถานการณ่เล่น	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กับฐานะทางสังคม ในสถานการณ่เรียน	ฐานะทางสังคมใน สถานการณ่เล่น และ สถานการณ่เรียน
โรงเรียนบ้านพรานหมอน	$r_{\text{rank}} = 0.28^*$	$r_{\text{rank}} = 0.26^*$	$r_{\text{rank}} = 0.44^{**}$
โรงเรียนอุเม็ง (ห้อง ก.)	$r_{\text{rank}} = 0.49^*$	$r_{\text{rank}} = 0.31$	$r_{\text{rank}} = 0.57^{**}$
โรงเรียนอุเม็ง (ห้อง ข.)	$r_{\text{rank}} = 0.36^*$	$r_{\text{rank}} = 0.36^*$	$r_{\text{rank}} = 0.84^{**}$

* ความแตกต่างมีนัยสำคัญทางสถิติในระดับความเชื่อมั่น .05

** ความแตกต่างมีนัยสำคัญทางสถิติในระดับความเชื่อมั่น .01

อนึ่ง เมื่อได้ตรวจสอบนัยสำคัญทางสถิติแล้ว ปรากฏว่าเกือบทุกอันมีนัยสำคัญทางสถิติพอจะเชื่อถือได้ว่า ค่าสหสัมพันธ์มีความแตกต่างกันจริง ทั้งนี้แสดงให้เห็นว่า แม้ค่าสหสัมพันธ์ระหว่าง แต่เป็นทศนิยมที่ไม่ได้เกิดขึ้นจากความบังเอิญหรือความคลาดเคลื่อนของเครื่องมือในทางการวิจัย แต่อย่างไรก็ตามเมื่อเราสามารถเชื่อถือได้ดังนี้แล้ว ก็มีใ้หมาย

ความว่านัยสำคัญทางสถิติเหล่านี้มีความสำคัญทางการวิจัยเพราะความสำคัญทางการวิจัยจะต้องพิจารณาจากค่าของ สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เป็นราย ๆ ไป ตัวอย่างเช่นค่าสหสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับฐานะทางสังคมในสถานการณ่เล่นด้วยกัน ($r = 0.28$) ถึงแม้จะมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่ก็มีนัยสำคัญทางการวิจัยน้อยมากซึ่งหมายความว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเกือบจะไม่มีความสัมพันธ์กับฐานะทางสังคมในสถานการณ่เล่นด้วยกันเลย หรืออีกนัยหนึ่งฐานะทางสังคมในสถานการณ่เล่นเกือบจะไม่สามารถพยากรณ์ ผล

สัมฤทธิ์ทางการเรียนได้เลย ส่วนในข้อ ข. โรงเรียนอเม็งซึ่งปรากฏค่าสหสัมพันธ์ระหว่าง
 ฐานะทางสังคมมีติในสถานการณ่เล่นกับสถานการณ่เรียนเท่ากับ 0.84 นั้น มีนัยสำคัญทาง
 สถิติและมีความสำคัญทางการวิจัย ซึ่งหมายความว่า ฐานะทางสังคมมีติในสถานการณ่
 เล่นอาจจะใช้พยากรณ์ฐานะทางสังคมมีติในสถานการณ่เรียนได้อย่างแม่นยำมากพอสมควร
การเลือกหัวหน้า

สำหรับคำถามที่ว่า “ถ้าจะมีการเลือกหัวหน้าชนคนใหม่ เธอคิดว่าใครจะเป็นหัวหน้าชน
 โดด?” และ “ถ้าครูของเธอเป็นคนเลือกหัวหน้าชน ลองทายดูซิว่าครูจะเลือกใคร?”
 เมื่อได้เปรียบเทียบกับคำตอบเพื่อจะดูว่า คำตอบแรกและ คำตอบหลังนี้เด็กตอบ โดยเอ่ยชื่อ
 คน ๆ เดียวกันหรือต่างกัน เพื่อจะวิเคราะห์หาค่าว่า ในการเลือกหัวหน้าชนนั้น เด็กคิดว่าครู
 จะเห็นพ้องควยกันกับตนหรือไม่ ผู้ทดสอบจึงได้คำนวณจำนวนครั้งที่เด็กตอบตรงกัน ในคำถาม
 ทั้งสอง และจำนวนครั้งที่เด็กตอบไม่ตรงกันมาแสดงไว้ในตารางที่ 11 เนื่องจากคำถามทั้งสอง
 ขอนี้ได้ใช้กับโรงเรียนอเม็งเท่านั้น ผลของการวิจัยจึงได้แสดงไว้เฉพาะโรงเรียนอเม็ง

ตารางที่ 11

เปอร์เซ็นต์ที่เด็กเห็นว่าความคิดของตนในการเลือกหัวหน้าตรงกับความคิดของครู

นักเรียนโรงเรียนอเม็ง	ฐานะทางสังคมมีติ							
	สูง		ค่อนข้างสูง		ค่อนข้างต่ำ		ต่ำ	
	ชื่อหัวหน้า		ชื่อหัวหน้า		ชื่อหัวหน้า		ชื่อหัวหน้า	
	ตรงกัน	ไม่ตรงกัน	ตรงกัน	ไม่ตรงกัน	ตรงกัน	ไม่ตรงกัน	ตรงกัน	ไม่ตรงกัน
	%	%	%	%	%	%	%	%
ห้อง ก.	89	11	56	43	82	18	24	76
ห้อง ข.	65	35	87	13	55	45	14	86

จากตารางที่ 11 แสดงว่าเด็กที่มีฐานะทางสังคมมีติสูงส่วนมากมักจะเอ่ยชื่อเพื่อนที่ตน
 เห็นสมควรเป็นหัวหน้าตรงกับชื่อเพื่อนที่ตนเห็นว่าครูจะเลือกเป็นหัวหน้าเหมือนกัน ส่วนเด็ก

เด็กที่มีฐานะทางสังคมมีค่าต่างกัน ส่วนมากแสดงว่าความเห็นของตนไม่ตรงกับความเห็นของครู ในการเลือกหัวหน้า มีขอทนาสังเกตออกอย่างหนึ่งก็คือชั้นประถมปีที่ 1 ห้อง ข. โรงเรียนอเม็ง นน เด็กที่แสดงว่าความเห็นของตนตรงกับความเห็นของครูในการเลือกหัวหน้ามีจำนวนน้อย กว่าชั้นประถมปีที่ 1 ก. ทั้งนี้จะเห็นได้ทั้งในกลุ่มเด็กที่มีฐานะทางสังคมมีค่าสูงและต่ำ

นี่ก็จะเป็นเครื่องแสดงให้เห็นว่า เด็กที่มีฐานะทางสังคมมีค่าสูง มีความคิดเห็น สอดคล้องกับผู้ใหญ่มากกว่าเด็กที่มีฐานะทางสังคมมีค่าต่ำ ส่วนเด็กชั้นประถมปีที่ 1 ข. โรงเรียนอเม็งนนก็ยังมีความคิดเห็นสอดคล้องกับครูน้อยกว่าเด็กชั้นประถมปีที่ 1 ก.

การเปรียบเทียบผลของการทดสอบ “ใครเอ่ย?” กับผลการทดสอบ “สังคมมีดี”

เพื่อจะได้ทราบว่าเด็กที่มีฐานะทางสังคมมีค่าต่าง ๆ กันนั้น มีลักษณะประจำตัวเช่นไร โดยดูจากคำตอบของการทดสอบ “ใครเอ่ย?” ผู้ทดสอบได้จำแนกลักษณะดังนี้ คือ

1. ลักษณะประจำตัวเด็กที่มีฐานะทางสังคมมีค่าสูงและต่ำสุด
2. ลักษณะประจำตัวเด็กที่เพื่อนซึ้งมีฐานะทางสังคมมีค่าสูงและต่ำสุดเลือก
3. ลักษณะประจำตัวเด็กที่เพื่อน ๆ ยกย่องว่าเป็นหัวหน้าชนบท

ผลของการวิจัยตามข้อ 1. ข้อ 2. และข้อ 3. ได้แสดงไว้ในตารางที่ 12 ตารางที่ 13 และตารางที่ 14 ตามลำดับ

ตารางที่ 12

ลักษณะประจำตัวเด็กที่มีฐานะทางสังคมมีค่าสูงสุดและต่ำสุด

ฐานะทางสังคมมีดี	ชั้นประถมปีที่ 1 ห้อง ก.	
	ข้อที่ใดคะแนนอยู่ใน P75 ขึ้นไป	ข้อที่ใดคะแนนอยู่ในเกณฑ์ P25 ลงมา
สูงสุด (Q4)	2 ชอบนั่งเรียบร้อยในที่ของตน 6 ไม่ชอบเล่นกีฬา ชอบอ่านหนังสือ เจียม ๆ	1 ชอบหันหน้าหันหลังเดินไปมารอบห้อง 5 ชอบเล่นกีฬา

ตารางที่ 12 (ต่อ)

ฐานะทาง	ชั้นประถมศึกษา 1 ห้อง ก.	
สังคมมิติ	ข้อที่ใดคะแนนอยู่ใน P ₇₅ ขึ้นไป	ข้อที่ใดคะแนนอยู่ในเกณฑ์ P ₂₅ ลงมา
สังคมมิติ (Q ₄)	8 ไม่ชอบเลย 9 รุนแรงส่นกสนาน 10 ไม่รุนแรงส่นกสนาน 11 เป็นคนสวย 13 แต่งตัวสะอาดสะอาดเรียบร้อย 27 คล่องแคล่วว่องไว 33 เป็นเพื่อนที่ดีที่สุด	12 ไม่ใช่คนสวย 14 แต่งตัวไม่สะอาดสะอาดเรียบร้อย 16 เป็นคนโง่ขี้ขลาด 22 ไม่ค่อยมีเพื่อนเลย 26 เรียบหนังสือไม่เก่งเลย 28 งาม่ามเซื่องช้า 30 ไม่ชอบเข้าหาครูเลย
ค่าสถิติ (Q ₁)	1 ชอบหันหน้าหันหลังเกินไปมารอบห้อง 2 ชอบนั่งเรียบร้อยในทงของคน 8 ไม่ชอบเลย 10 ไม่รุนแรงส่นกสนานเลย 14 แต่งตัวไม่สะอาดสะอาดเรียบร้อย 18 ย่อมแพ้น้องง่าย ๆ 26 เรียบหนังสือไม่เก่งเลย 28 เป็นคนงาม่ามเซื่องช้า 29 ชอบช่วยครูทำงาน 30 ไม่ชอบเข้าหาครูเลย	11 เป็นคนสวย 13 ชอบแต่งตัวสะอาดสะอาดเรียบร้อย 20 ไม่ชอบโอ้อวด 21 มีเพื่อนฝูงมากมาย 25 เรียบหนังสือเก่ง 27 คล่องแคล่วว่องไว 32 ชอบแจกจ่ายมากกว่ารับแจกรากเพื่อน 33 เป็นเพื่อนที่ดีที่สุด

ตารางที่ 12 (ต่อ)

ฐานทางสังคมมิติ	ชั้นประถมปีที่ 1 หอข.	
	ข้อที่ใดคะแนนอยู่ในเกณฑ์ P ₇₅ ขึ้นไป	ข้อที่ใดคะแนนอยู่ในเกณฑ์ P ₂₅ ลงมา
สังคมมิติ (Q ₄)	2 ชอบนั่งเรียบรอยในทของคน 5 ชอบเล่นกีฬา 8 ไม่ขอยเลย 9 รนเรงสนกสนาน 15 ไม่เป็นคนโกรธง่ายแม่เพื่อน จะลอลเลียน 21 มีเพื่อนฝูงมากมาย 25 เป็นคนเรียนหนังสือเก่ง 27 เป็นคนคล่องแคล่วว่องไว 29 ชอบช่วยครูทำงาน	1 ชอบหันหน้าหันหลังเดินไปมารอบห้อง 7 เป็นคนขยาบ 12 ไม่ใช่คนสวย 14 แต่งตัวไม่สะอาดสะอาดบ้านไม่เรียบร้อย 17 ชอบทำอะไรตามใจตัวเอง 19 ชอบไอ้อวก 22 ไม่ค่อยมีเพื่อนเลย 23 ชอบทำตัวให้คนอื่นขบขัน 28 เป็นคนงุ่มง่ามเซองซ่า 30 ไม่ชอบเข้าหาครเลย 31 ใจโอบอ้อมอารีเออเพอแผแผ
ศาสตร์ (Q ₁)	1 ชอบหันหน้าหันหลังเดินไปมารอบห้อง 3 เป็นคนพคมาก 4 เป็นคนเงยขวม 5 ไม่ชอบเล่นกีฬา 12 ไม่ใช่คนสวย 14 แต่งตัวไม่สะอาดสะอาดบ้านไม่เรียบร้อย 15 ไม่โกรธง่าย 26 เรียนหนังสือไม่เก่ง 28 งุ่มง่ามเซองซ่า	2 ชอบนั่งเรียบรอยในทของคน 8 ไม่ขอย 9 รนเรงสนกสนาน 11 เป็นคนสวย 13 แต่งตัวสะอาดสะอาดบ้านเรียบร้อย 19 ชอบไอ้อวก 20 ไม่ชอบไอ้อวก 21 มีเพื่อนฝูงมากมาย 31 ใจคอโอบอ้อมอารีเออเพอแผแผ

ตารางที่ 13

ลักษณะประจำตัวเด็กที่เพื่อนทမ်းฐานะทางสังคมมีตํสูงสุดและต่ำสุดเลือก

ฐานะทางสังคมมีตํ	ชั้นประถมศึกษา 1 ห้อง ก.	
	ขอทํไค้กระแนนอยู่ในเกณทํ P75 ขึ้นไป	ขอทํไค้กระแนนอยู่ในเกณทํ P25 ลงมา
สูงสค (Q ₁)	2 ชอบนงเรยบรอยในทของคณ 4 เป็นคณเงยบชวม 7 เป็นคณชอาย 8 ไมชอายเลย 9 วนเรยงสนกสนาน 10 ไมรณเรยงเบกขานเสยเลย 11 เป็นคณสวย 13 แตงทวไมสระอากสระอานไมเรยบรอย 15 ไมโกรรงาย 25 เรยนหนงสอเกย 33 เป็นเพอนทคทสค	5 ชอบเลนนกฟ้ 12 ไมใช่คณสวย 14 แตงทวไมสระอากสระอานไมเรยบรอย 22 ไมคอยมเพอนเสยเลย 23 ชอบทํทวไค้คณอนชบชน 24 ชอบลอเลยนผูนทํไค้เพอนโกรชบอย ๆ 26 เรยนหนงสอไมเกยเลย 30 ไมชอบเช้หาคคเรย
ต่ำสค (Q ₁)	1 ชอบหันหน้าหันหลังเกนไปมารอยหอง 2 ชอบนงเรยบรอยในทของคณ 3 เป็นคณพคมาก 5 ชอบเลนนกฟ้ 8 ไมชอายเลย 11 เป็นคณสวย 23 ชอบทํทวไค้คณอนชบชน 26 เรยนหนงสอไมเกยเลย 30 ไมชอบเช้หาคคเรย	6 ไมชอบเลนนกฟ้ 10 ไมรณเรยงเบกขานเสยเลย 14 แตงทวไมสระอากสระอานไมเรยบรอย 16 เป็นคณโกรรงาย 20 ไมชอบโค้วค 22 ไมคอยมเพอนเสยเลย 25 เรยนหนงสอเกย 31 โคคโอยชอมอรเชยเพอเผอแผ 33 เป็นเพอนทคทสค

ตารางที่ 13 (ต่อ)

ฐานะทางสังคม	ชั้นประถมปีที่ 1 ของ ข.	
	ชอทไคเคะแนนนอยู่ในเกณฑ์ P ₇₅ ขึ้นไป	ชอทไคเคะแนนนอยู่ในเกณฑ์ P ₂₅ ลงมา
สูงส่ง (Q4)	1 ชอบหันหน้าหันหลังไปมารอบห้อง 2 ชอบนั่งเรยบรอยในทของคน 3 เป็นคนพตมาก 8 ไม่ชอขาย 9 รนเรงสนกสนาน 11 เป็นคนสวย 14 แต่งตัวไม่สะอาดสะอาดันไม่เรยบรอย 15 ไม่โกรธง่าย 21 มีเพื่อนฝูงมากมาย 24 ชอบลอลเลียนผูอนทำให้เพื่อนโกรธบ่อย ๆ	7 เป็นคนชอขาย 18 ยอมแพผอนง่าย ๆ 20 ไม่ชอชอชอชอ 23 ชอบทำทวให้คนอนชบช้น 27 คล่องแคล่วว่องไว 29 ชอบช่วยครทำงาน 30 ไม่ชอชอชอชอชอ 31 ใจคอโอบอ้อมอารเออเพื่อเผอแผ 32 ชอบแจกจ่ายมากกว่ารับจากเพื่อน
ต่ำส่ง (Q1)	2 ชอบนั่งเรยบรอยในทของคน 8 ไม่ชอขายเลย 15 ไม่โกรธง่าย 21 มีเพื่อนฝูงมากมาย 25 เรยบหนงสอเกง 25 คล่องแคล่วว่องไว 29 ชอบช่วยครทำงาน 33 เป็นเพื่อนทคทสค์	1 ชอบหันหน้าหันหลังเดินไปมารอบห้อง 12 ไม่ใช่คนสวย 14 แต่งตัวไม่สะอาดสะอาดันไม่เรยบรอย 19 ชอบชอชอชอ 22 ไม่ค้อมมีเพื่อนเสยเลย 24 ชอบลอลเลียนผูอนให้เพื่อน โกรธบ่อย ๆ 31 ใจคอโอบอ้อมอารเออเพื่อเผอแผ 32 ชอบแจกจ่ายมากกว่ารับจากเพื่อน

ตารางที่ 14

ลักษณะประจำตัวเด็กที่เพื่อนเห็นว่า เป็นหัวหน้าชนิด

ชั้น	ข้อที่ใดคะแนนอยู่ในเกณฑ์ P ₇₅ ขึ้นไป	ข้อที่ใดคะแนนอยู่ในเกณฑ์ P ₂₅ ลงมา
ประถมปีที่ 1 ห้อง ก.	2 * นงเรยบรอยในทของตน 4 เป็นคนเงยบขรม 5 ชอบเล่นกีฬา 9 * รนเรงสนกสนาน 11 * เป็นคนสวย 25 เรยนหนงสอเกง 29 ชอบชวยครทำงาน 31 โอยชอมอรชวยเหลือผอน 33 * เป็นเพื่อนทคทสค	3 เป็นคนพคมาก 12 * ไม่ใช่คนสวย 14 * แตงทวไม่สระอากเรยบรอย 23 ทำทวให้คนอินขบขน 26 * เรยนหนงสอไม่เกง 28 เป็นคนง่มง่ามเชองชา 30 * ไม่ชอบเข้าหาคครเลย 32 ชอบให้มากกว่ารับ
ประถมปีที่ 1 ห้อง ข.	2 * นงเรยบรอยในทของตน 8 * ไม่ใช่ชอายเลย 11 เป็นคนสวย 13 แตงทวสระอากเรยบรอยอย เสมอ 15 * ไม่เป็นคนโกรธง่ายแม่ เพื่อนจะล่อเลยน 21 * มีเพื่อนฝงมากมาย 25 * เป็นคนเรยนหนงสอเกง 27 * เป็นคนคล่องแคล่วว่องไว 29 * ชอบชวยครทำงาน	7 * เป็นคนชอาย 12 * ไม่ใช่คนสวย 16 เป็นคนโกรธง่าย 18 เป็นคนยอมแพผอนง่าย ๆ 22 * ไม่ค่อยมีเพื่อนสยเลย 26 เรยนหนงสอไม่เกง 28 * เป็นคนง่มง่ามเชองชา 30 * ไม่ชอบเข้าหาคครเลย 31 * ใจคอโอยชอมอรเชอเพื่อ เผอแผ่

* ตรงกับลักษณะประจำตัวของเด็กที่มีฐานะทางสังคมมีดีสูงสุด ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลทางสังคมมีดี

รายงานในตารางที่ 12, 13 และ 14 เกิดจากผลของการคำนวณดังต่อไปนี้ คือ คำถามในแบบทดสอบ “ใครเอ่ย?” มีจำนวน 88 ข้อ เด็กที่ถูกเอ่ยชื่อในข้อใดจะไต่คะแนน 1 คะแนน สำหรับเป็นเครื่องวัดลักษณะประจำตัวของเขา ตามความคิดเห็นของเพื่อน ผู้ทดสอบ หากว่ามีข้อใดบ้างที่เด็กไต่คะแนนอยู่ในเกณฑ์สูง และมีข้อใดบ้างที่ไต่คะแนนอยู่ในเกณฑ์ต่ำ ทั้งนี้โดยการตัดสินเอาข้อที่ไต่คะแนนอยู่ในเกณฑ์ P₇₅ ขึ้นไป ถือว่าสูง ข้อใดที่ไต่คะแนนอยู่ในเกณฑ์ P₂₅ ลงมา ถือว่าต่ำ ผลของการคำนวณปรากฏอยู่ในตารางที่ 12, 13 และ 14 ข้างต้นแล้ว

ตารางที่ 12 มีขอทนาสังเกต คือ ลักษณะประจำตัวของเพื่อน ๆ กล่าวถึงเด็กที่มีฐานะทางสังคมมีคิสูงอย่างมากที่สุด (P₇₅ ขึ้นไป) นั้นได้แก่ แต่งตัวสะอาดสะอ้านเรียบร้อย คล่องแคล่วว่องไว เป็นเพื่อนที่คิสูง ลักษณะเหล่านี้ปรากฏว่าน้อยที่สุด (P₂₅ ลงมา) ในกลุ่มเด็กที่มีฐานะทางสังคมมีคิต่ำและโดยกลี่ยกับลักษณะประจำตัวของเพื่อน ๆ กล่าวถึงเด็กที่มีฐานะทางสังคมมีคิต่ำอย่างมากที่สุด (P₇₅ ขึ้นไป) ได้แก่ ชอบหันหน้าหันหลังเดินไปมารอยห้อง แต่งตัวไม่สะอาดสะอ้านไม่เรียบร้อย เรียนหนังสือไม่เก่งเลย เป็นคนงุ่มง่ามเชื่องช้า ไม่ชอบเข้าหาครูเลยนั้น มีปรากฏน้อยที่สุด (P₂₅ ลงมา) ในกลุ่มเด็กที่มีฐานะทางสังคมมีคิสูง

ตารางที่ 13 มีขอทนาสังเกตอยู่ 6 ข้อ เด็กที่ไต่คะแนนเลือกจากเพื่อนที่มีฐานะทางสังคมมีคิสูงที่สุดกับเด็กที่ไต่คะแนนเลือกจากเพื่อนที่มีฐานะทางสังคมมีคิต่ำสุดนั้น มีลักษณะประจำตัวพ้องกันบางประการ เช่น ชอบนั่งเรียบร้อยในที่ของตน ไม่ขี้อาย เป็นคนสวย ไม่โกรธง่าย มีเพื่อนฝูงมากมาย นอกจากนี้ปรากฏว่าลักษณะของเด็กที่ไต่คะแนนเลือกจากเพื่อนที่มีฐานะทางสังคมมีคิสูงที่สุดของห้อง ก. ปรากฏว่ามีลักษณะตรงกันข้ามกับเด็กที่ไต่คะแนนเลือกจากเพื่อนที่มีฐานะทางสังคมมีคิต่ำสุด เช่น เรียนหนังสือเก่งกับเรียนหนังสือไม่เก่ง

ตารางที่ 14 มีขอทนาสนใจคือในทั้งสองโรงเรียน ลักษณะของเด็กที่เพื่อนเอ่ยชื่อว่าเป็นหัวหน้าคนนั้นส่วนมากพ้องกับลักษณะของเด็กที่มีฐานะทางสังคมมีคิต่ำ ดังนั้นพอจะสรุปได้ว่า เด็กที่มีฐานะทางสังคมมีคิสูงที่สุดและต่ำสุด อาจจะเลือกเพื่อนที่มีลักษณะประจำตัวตรงกันหรือแตกต่างกันก็ได้ แต่ลักษณะของเด็กที่เป็นหัวหน้านั้นมักจะตรงกับลักษณะของเด็กที่มีฐานะทางสังคมมีคิสูง และจากผลการค้นคว้าในตอนต้นก็ได้พบแล้วว่า เด็กที่มีฐานะทางสังคมมีคิสูงมักจะเป็นเด็กที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงเป็นส่วนมาก

บทสรุป

สรุปผลการค้นคว้า

ผลของการค้นคว้าที่ได้อธิบายไว้โดยละเอียดในบทที่ ๓ นั้น พอจะสรุปได้ดังต่อไปนี้

1. เกี่ยวกับการเลือกเพื่อนเพื่อเล่นด้วยกันหรือเพื่อนงเรียนด้วยกันในชั้น ปรากฏว่าเด็กที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ใ้รบเลือกจากเพื่อนมากกว่าเด็กที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ในทำนองเดียวกัน เด็กที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงก็เลือกเพื่อนจำนวนมากคนกว่าเด็กที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ

2. เกี่ยวกับการปฏิเสธที่จะเลือกเพื่อนทั้งในสถานการณ์เล่นและการนั่งเรียนด้วยกัน ในชั้นปรากฏว่า แต่ละชั้นในโรงเรียนที่ทำการทดสอบมีแนวโน้มต่างกันอยู่บ้าง ซึ่งอาจจำแนกออกเป็น 2 พวก คือ พวกหนึ่ง เด็กที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงปฏิเสธที่จะเลือกเพื่อนและถูกเพื่อนปฏิเสธมากกว่าเด็กที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ส่วนอีกพวกหนึ่ง กลับตรงกันข้าม คือ เด็กที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงปฏิเสธที่จะเลือกเพื่อนและถูกเพื่อนปฏิเสธน้อยกว่าเด็กที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ

๓. เด็กส่วนมากไม่ว่าจะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงหรือต่ำ เลือกเพื่อนมากกว่าปฏิเสธเลือกเพื่อน ซึ่งตรงกับผลของการค้นคว้าของสถาบันระหว่างชาติสำหรับการค้นคว้าเรื่องเด็ก ซึ่งทำกับเด็กในจังหวัดพระนคร ปี 2501

4. เด็กที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงและปานกลาง มักจะเลือกเพื่อนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงและปานกลางด้วยกัน ส่วนเด็กที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำนั้น มักจะเลือกเพื่อนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลาง ๆ เป็นส่วนมาก

5. ในสถานการณ์ที่ต่างกัน คือ สถานการณ์เล่นและสถานการณ์เรียนปรากฏว่าเด็กส่วนมากจะเลือกเพื่อนต่างคนกัน แสดงให้เห็นว่าเด็กรู้จักแยกแยะว่าจะเลือกคนไหนเมื่อต้องการเพื่อนเล่นและเพื่อนนั่งเรียนด้วยกัน

6. ในการทายว่าใครจะเลือกตนบ้าง ปรากฏว่าเด็กที่มีฐานะทางสังคมมีคิตสูง ทายถูกมากกว่าเด็กที่มีฐานะทางสังคมมีคิตต่ำ แสดงว่าเด็กที่มีฐานะทางสังคมมีคิตสูงมีความไวต่อความรู้สึกนึกคิดของผู้อื่น (social sensitivity) มากกว่าเด็กที่มีฐานะทางสังคมมีคิตต่ำ

7. ความเห็นของพ่อแม่เกี่ยวกับกรรมเพื่อนของเด็ก ปรากฏว่าพ่อแม่ของเด็กที่มีฐานะทางสังคมต่างกัน ก็แสดงความเห็นไม่แตกต่างกันมากนักเกี่ยวกับเรื่องทอยากให้ลูกของตนมีเพื่อน โดยให้เหตุผลว่าเพื่อความเพลิดเพลินของเด็ก ส่วนความเห็นที่ว่าไม่ยากให้ลูกไปเล่นบ้านเพื่อน เพราะเกรงจะเป็นอันตรายนั้น พ่อแม่ของเด็กที่มีฐานะทางสังคมมีค่า แสดงความเห็นเช่นนี้บ่อยครั้งกว่าพ่อแม่ของเด็กที่มีฐานะทางสังคมมีค่าน้อยกว่าเป็นที่น่าสนใจ

8. ค่าความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและฐานะทางสังคมของเด็กปรากฏว่า ส่วนมากไม่สละสูงจนเป็นที่พึงพอใจได้ และค่าสหสัมพันธ์ยังแตกต่างกันในระหว่างชั้นต่าง ๆ อีกด้วย

9. ในการเลือกหัวหน้า ปรากฏว่าเด็กที่มีฐานะทางสังคมมีค่าน้อยส่วนมากจะเลือกผู้ที่ตนเห็นสมควรเป็นหัวหน้าตรงกับข้อที่ตนคิดว่าควรเลือกเป็นหัวหน้าด้วย ส่วนเด็กที่มีฐานะทางสังคมมีค่ามากขึ้น ส่วนมากแสดงให้เห็นความแตกต่างระหว่างความเห็นของตนกับความเห็นของครูในการเลือกหัวหน้า ซึ่งมีความสัมพันธ์กับผลการค้นคว้าของสถาบันระหว่างชาติซึ่งได้ทดสอบเด็กในจังหวัดพระนคร ในปี 2501

10. ลักษณะประจำตัวของเด็กที่มีฐานะทางสังคมมีค่าน้อย สรุปลงได้จากคำตอบของเด็กในแบบทดสอบ "ใครเอ่ย?" ปรากฏว่า ส่วนมากเป็นผู้แต่งตัวสะอาดเรียบร้อย คล่องแคล่ว ว่องไว และเป็นเพื่อนที่ทักทาย ส่วนลักษณะประจำตัวของผู้มีฐานะทางสังคมมีค่ามากขึ้นส่วนมาก ตรงกันข้ามกับลักษณะประจำตัวของเด็กที่มีฐานะทางสังคมมีค่าน้อย นอกจากนั้นยังมีลักษณะดังต่อไปนี้ คือ ชอบเดินไปมารอบ ๆ ห้อง เรียนไม่เก่ง และไม่ชอบเข้าหาครู

11. เมื่อต้องการเลือกของเด็กที่มีฐานะทางสังคมต่างกันแล้วจะเห็นว่า ทั้งเด็กที่มีฐานะทางสังคมมีค่าน้อยและตามักจะเลือกเพื่อนที่มีลักษณะไม่ขอยาย เป็นคนสวย ไม่โกรธง่าย มีเพื่อนฝูงมากมายและนั่งเรียบร้อยในทของตน

12. ลักษณะประจำตัวของเด็กที่เพื่อน ๆ เห็นว่าจะจะเป็นหัวหน้าชั้นใดก็ตาม ก็คล้ายคลึงกันกับลักษณะประจำตัวของเด็กที่มีฐานะทางสังคมมีค่าน้อยเป็นส่วนมาก กล่าวคือ เป็นคนขอยาย นั่งเรียบร้อยในทของตน เป็นคนสวย เรียนหนังสือเก่ง ชอบช่วยครูทำงาน

ส่วนลักษณะประจำตัวที่ปรากฏว่าถูกกล่าวถึงน้อยครั้งที่สุดของหัวหน้า ก็คือ ไม่ใช่คนสวย เป็นคนงุ่มง่ามเซื่องช้า และไม่ชอบเข้าหาครูเลย ซึ่งเป็นลักษณะตรงกับลักษณะประจำตัวของเด็กทมิฬฐานะทางสังคมมีค่าเป็นส่วนมาก

อภิปราย

การทำแผนผังสังคมมีต้นในสมัยปัจจุบันยังมีได้ใช้กันอย่างแพร่หลายสำหรับโรงเรียนในประเทศไทย ทั้งนี้ อาจจะเป็นเพราะวิธีการทางสังคมมีได้เป็นตรรกะแพร่หลายในหมู่ครูทั่วไปอย่างหนึ่ง อีกอย่างหนึ่งยังมีการเข้าใจผิดอยู่ว่า การทำแผนผังสังคมมีได้ในชั้นเรียนหนึ่ง ๆ ก็เพื่อจะแสดงให้เห็นเด็กที่ตนอยู่ในฐานะทางสังคมเช่นไรในหมู่เพื่อนฝูง อันแท้จริงความมุ่งหมายของการทำสังคมมีก็เพื่อครูจะได้รู้จักเด็กและช่วยเหลือเด็กให้ถูกต้องยิ่งขึ้น การที่ครูนำเอาผลแห่งการทดสอบทางสังคมสัมพันธ์ไปแสดงแก่เด็ก จึงผิดวัตถุประสงค์ก็จะเป็นโทษมากกว่าคุณ

สถานระหว่างชาติสำหรับการคนควาเรื่อง เด็ก ได้นำวิธีการทำสังคมมีมาใช้เป็นประโยชน์ในการศึกษาและช่วยเหลือเด็กมาตั้งแต่แรกตั้งสถานแห่งนี้ ส่วนมากวิธีการทำสังคมมีได้นำไปใช้ในการเก็บข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษาเด็กเป็นรายบุคคล เพื่อประกอบการช่วยเหลือเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนและการสังคมภายในชั้นเรียน นอกจากนั้นสถานิกได้ให้คำแนะนำแก่ครูประจำชั้นในการใช้สังคมมีเป็นเครื่องช่วยในการสังเกตเด็ก เพื่อค้นหาองค์ประกอบที่ก่อให้เกิดปัญหาเกี่ยวกับกาเรียนและการสอน

การศึกษาเด็ก โดยใช้ผลของการทดสอบทางสังคมมีต้นสมควรที่จะใหม่มาตั้งแต่ชั้นเด็กเล็กขึ้นไป เพราะเหตุว่าการที่ครูได้รู้จักความสัมพันธ์ในกลุ่มของเด็กตั้งแต่เล็กจนโตนั้นย่อมเป็นประโยชน์อย่างใหญ่หลวงต่อการศึกษา เพื่อช่วยเหลือเด็กเป็นรายบุคคล และในขณะเดียวกันผลของการศึกษาโดยใช้สังคมมีก็แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันอันมีอยู่ระหว่างบุคคลนั้น ๆ กับหมู่คณะของเขาเป็นการตรงกันหลักจิตวิทยาที่ว่าเราจะศึกษาบุคคลใดบุคคลหนึ่งแต่ผู้เดียวย่อมไม่ทำให้เราเข้าใจเขาโดยถ่องแท้ได้ เราจำเป็นต้องศึกษาบุคคลในฐานะที่เกี่ยวของกับสังคมที่เขาอยู่

เพื่อประกอบการศึกษาสังคมสัมพันธ์ของเด็กให้เห็นชัดเจนยิ่งขึ้น ผู้ทำการคนควาได้ใช้แบบทดสอบบอกแบบหนึ่ง คือ แบบทดสอบ "ใครเอ่ย?" จากผลของการวิเคราะห์จะเห็นได้ว่า

กเป็นวชิหนงทกทสคในการทเราจรวรจกความคคเห็นของเตก ๆ เอง เกยวกับ ลกษณะปรจจำทว
ของผทมฐานะทางสังคมมคตต่าง ๆ กน ทงนยอมเบนการคคกษาสังกข (concepts) ของเตก
เกยวกับตนเองและผอนนในฐานะทเบนบุคคลผหนงในสังคม

การคคกษาเตกโดยใชสังคมมคตคงได้รายงานมาแลวนเบนเพยงการคคกษาชนตน เพอเบน
การแนะนำวชิการนเขามาสู่วงการวชิการคคกษาในประเทศไทย อาจะกล่าวได้ว่าผลของการ
วชิการนจะไม่สามารถที่จะครอบคมไปถึงสถานะโดยทวไป เพราะการเลอกทวอย่างกเบนไป
อย่างมกำหนดกฎเกณฑ์ไว้ก่อนแล้ว เพอให้สอคคคองกยวตถประสงคในการวชิการนอื่น ๆ
ของสถาบันระหวางชาตสำหรับารคนควาเรองเตก อนง จำนวนเตกทวใในการทคคอบกมนอย
ไม่พอเพยงที่จะกล่าวได้ว่าเตกเหล่านเบนควแทนของเตกชนประอมขทหนงทวประเทศ

อย่างไรกค ผลของการวชิการนยอมจะพอเบนแนวทางให้เกิดความคคคทจะปรบปรน
ใหม่การวชิการนองเคยวกันนโดยลกขงยงชนนในภายหน้า

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- Bonney, M. E., Mental Health in Education. Boston: Allyn and Bacon, Inc., 1960.
- Charters, W. W., Jr. and Gage, N. L., Readings in the Social Psychology of Education.
Boston: Allyn and Bacon, Inc., 1963.
- Cunningham, R. and Associates., Understanding Group Behavior of Boys and Girls.
New York: Teachers College, Columbia University, 1951.
- Evans, K. M., Sociometry and Education. London: Routledge and Kegan Paul, 1962.
- Feinberg, M. R., Relation of Background Experience to Social Acceptance, Journal of Abnormal and Social Psychology, 1953. 206-214.
- Gronlund, N. E., Sociometry in the Classroom. New York: Harper, 1959.
- Jennings, H. H., Sociometry in Group Relations. Washington, D. C. : American Council on Education, 1959.
- Moreno, J. L., Who Shall Survive? New York: Beacon House Inc., Beacon, 1953.
- Mussen, P. H., Handbook of Research Methods in Child Development. New York: John Wiley & Sons, Inc., 1961.
- Johoda Marie, Deutsch Morton and Cook Stuart W., Research Methods in Social Relations.
New York: The Dryden Press, 1953.
- Northway, M. L., A Primer of Sociometry. Toronto: University of Toronto Press, 1955.
- Olson, W. C., Child Development. Boston: Heath and Company, 1959.
- Zander, Alvin, and Cartwright, Dorwin, Evanston, Illinois: Group Dynamics, Research and Theory. Row, Peterson and Company, 1956.

ภาคผนวก

สถาบันระหว่างชาติสำหรับการคนควาเรื่องตงเด็ก
สังคมมิต

ชอ ชน
วันที่

1. ฉันชอຍให้คนเหล่านี้มาเล่นในพวกเดียวกับฉัน
2. ฉันไม่ชอຍให้คนเหล่านี้มาเล่นในพวกเดียวกับฉัน
3. ฉันชอຍให้คนเหล่านี้มานั่งเรียนใกล้ ๆ ฉัน
4. ฉันไม่ชอຍให้คนเหล่านี้มานั่งเรียนใกล้ ๆ ฉัน
5. ฉันทายว่าคนเหล่านี้เลือกฉันเป็นพวกของเขา
6. ฉันคิดว่าคนเหล่านี้จะเป็นหัวหน้าชนใดค
7. ฉันทายว่าครจะเลือกคนเหล่านี้คนใดคนหนึ่งเป็นหัวหน้าชน

สถาบันระหว่างชาติสำหรับการค้นคว้าเรื่องเด็ก

ผู้สัมภาษณ์.....

ผู้ให้สัมภาษณ์..... อายุ.....ปี.....เดือน.....ชั้น.....

สัมภาษณ์วันที่.....เดือน..... พ.ศ.

ตั้งแต่เวลา..... น. ถึง..... น.

ใครเอ่ย?

ครูอ่านข้อความให้เด็กฟังทีละข้อ แล้วให้เด็กบอกชื่อเพื่อนที่เขารัก ราม อปนิสัย หรือ

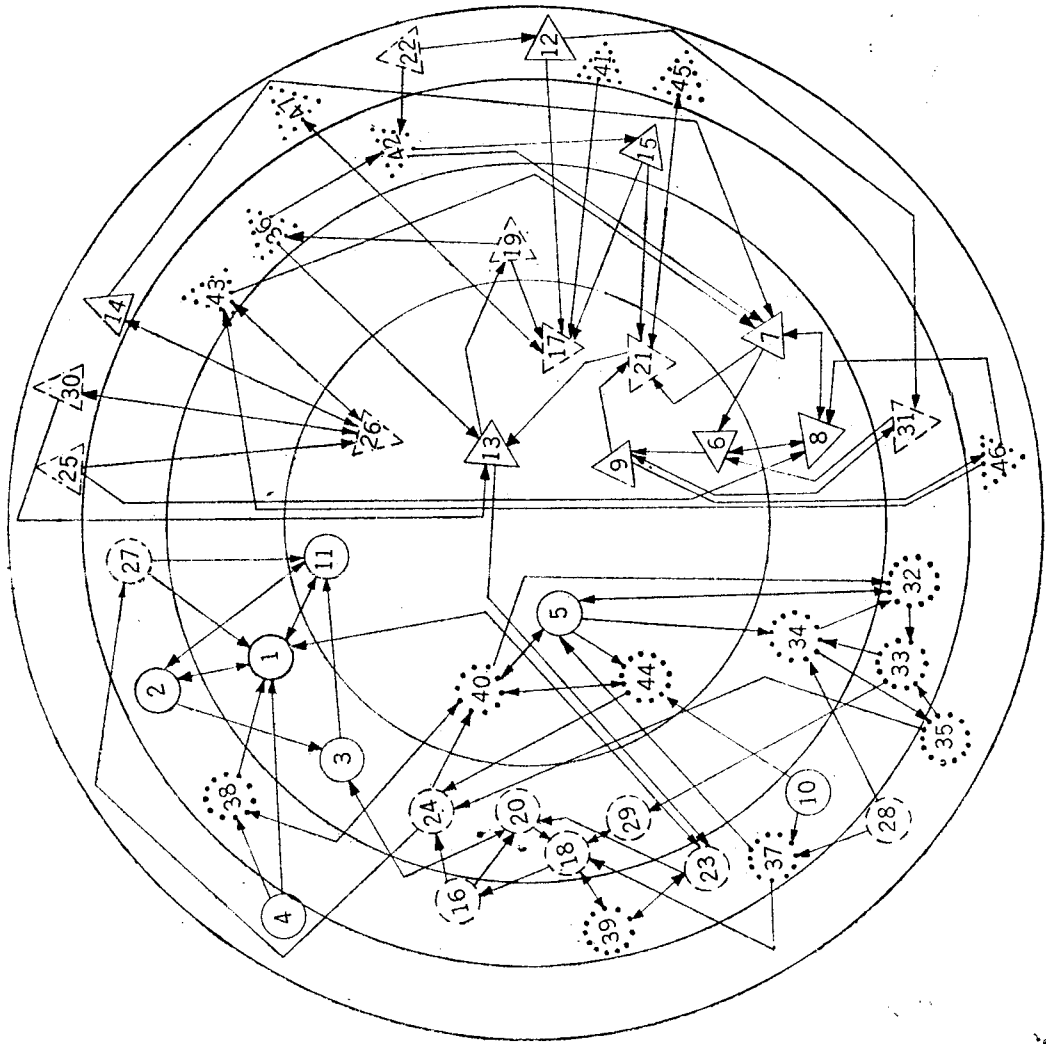
ลักษณะตรงตามข้อที่ครูอ่าน

1. ในบรรดาเพื่อนที่อยู่ชั้นเดียวกับหนูใครเอ่ยชอบหันหน้าหันหลังและชอบเดินไปมารอบๆ ห้องเรียน?
2. ใครชอบนั่งเรียวรอยในทเรียนของตน?
3. ใครเป็นคนพูดมาก?
4. ใครเป็นคนเงยขมริ้ม แม้มันอื่น ๆ ในชั้นจะพูดกันแทบทั้งห้อง?
5. ใครชอบเล่นกีฬา?
6. ใครไม่ชอบเล่นกีฬา แต่ชอบอ่านหนังสืออยู่เงียบ ๆ ?
7. ใครเป็นคนขี้อาย?
8. ใครไม่ขี้อายเลย?
9. ใครเป็นคนรณรงค์เรื่องสนุกสนาน?
10. ใครไม่รณรงค์เรื่องเบิกบานเสียเลย?
11. ใครเป็นคนสวย?
12. ใครไม่ใช่คนสวย?
13. ใครชอบแต่งตัวสะอาดสะอ้าน และเรียวรอยอยู่เสมอ?
14. ใครแต่งตัวไม่สะอาดสะอ้าน และไม่เรียวรอย?
15. ใครไม่เป็นคนโกร่งง่ายแม้จะถูกเพื่อน ๆ ล้อเลียน?

16. ใครเป็นคนโกรธง่าย ?
17. ใครชอบทำอะไรตามใจตัวเอง ?
18. ใครเป็นคนยอมแพ้ผู้อื่นง่าย ๆ ?
19. ใครเป็นคนชอบโอ้อวด ?
20. ใครเป็นคนไม่ชอบโอ้อวด ?
21. ใครมีเพื่อนฝูงมากมาย ?
22. ใครไม่ค่อยมีเพื่อนเลย ?
23. ใครชอบทำตัวให้คนอื่นขมขื่นและทำให้คนอื่นร่นเริ่ง ?
24. ใครชอบล้อเลียนผู้อื่น และทำให้เพื่อนโกรธบ่อย ๆ ?
25. ใครเป็นคนเรียนหนังสือเก่ง ?
26. ใครเรียนหนังสือไม่เก่งเลย ?
27. ใครเป็นคนคล่องแคล่วว่องไว ?
28. ใครเป็นคนงุ่มง่ามเชื่องช้า ?
29. ใครเป็นคนชอบช่วยครูทำงาน ?
30. ใครไม่ชอบเข้าหาครูเลย ?
31. ใครเป็นคนใจคอโอบอ้อมอารี เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และช่วยเหลือผู้อื่นอยู่เสมอ ?
32. ใครเป็นคนชอบแจกจ่ายมากกว่ารับแจกจากเพื่อน ?
33. ใครเป็นเพื่อนที่ดีที่สุดของหนู ?

แผนผังสังคมสัมพันธ์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปที่หนึ่ง

โรงเรียนบ้านพรานหม่อม
สถานการณเดิม

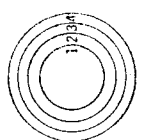
ได้แก่เขาทางเดียว
ต่างคนต่างเลือกกัน

- 1 = 75 เบอร์เซิมทีโต๊
- 2 = 75 อี: 50 เบอร์เซิมทีโต๊
- 3 = 50 อี: 25 เบอร์เซิมทีโต๊
- 4 = ตักควา 25 เบอร์เซิมทีโต๊

ตำแหน่งเบอร์เซิมทีโต๊
ใช้กำหนดมาจากจำนวนครั้งที่ได้รับเลือก

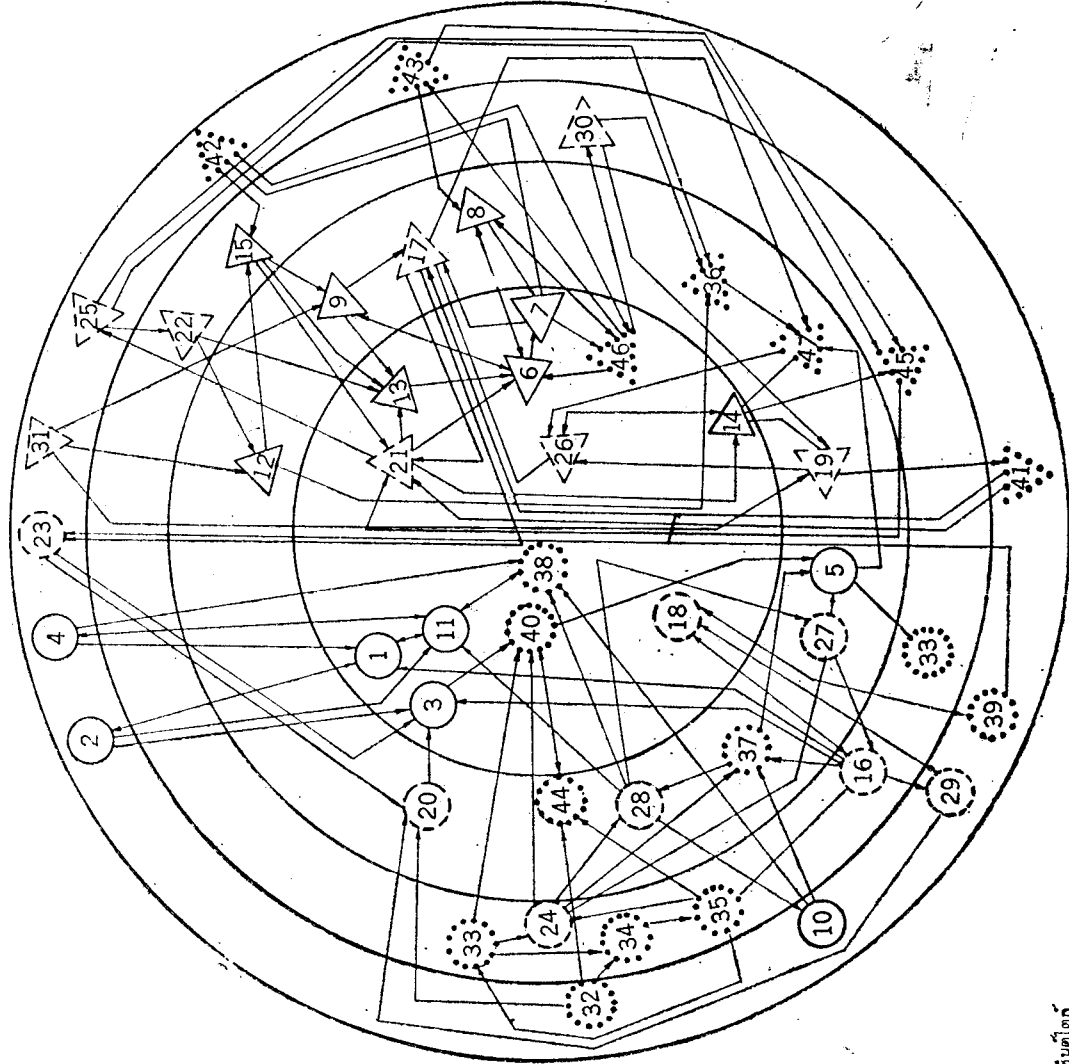
หญิง
ชาย

- ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง
- ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลาง
- ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ
- △ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง
- △ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลาง
- △ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ

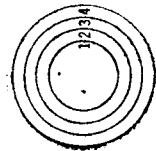

แผนผังสังคมสัมพันธ์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่หนึ่ง
โรงเรียนบ้านพรานหมื่นต้น

สถานการณ์เรียน

1 = เล็กเข้าง่าย
2 = ต่างคนต่างเล่นกัน

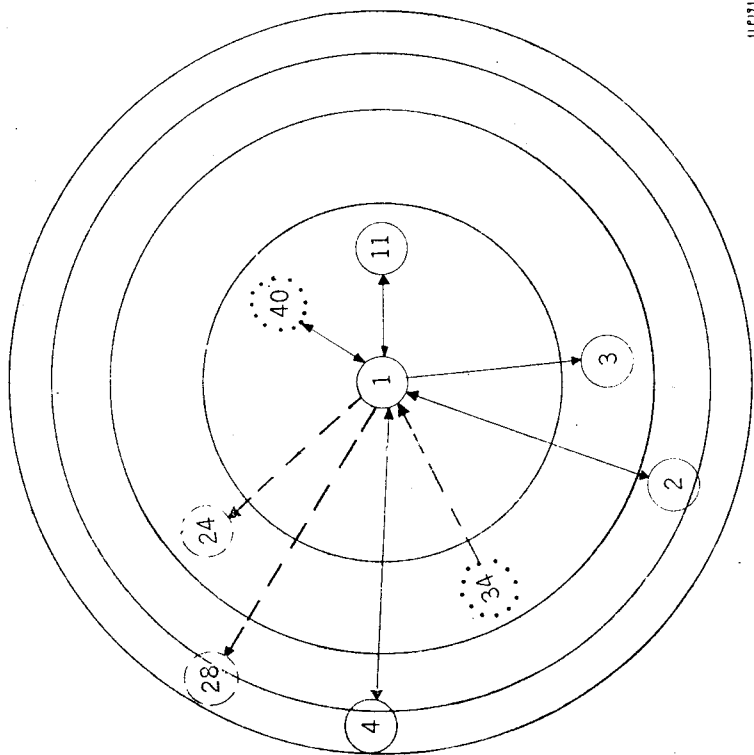

- 1 = 75 เปอร์เซ็นต์ได้
- 2 = 75 ถึง 50 เปอร์เซ็นต์ได้
- 3 = 50 ถึง 25 เปอร์เซ็นต์ได้
- 4 = ต่ำกว่า 25 เปอร์เซ็นต์ได้

ซึ่งค่าหนึ่งเปอร์เซ็นต์ได้
ซึ่งค่าหนึ่งมาจากจำนวนครั้งที่ได้รับเลือก

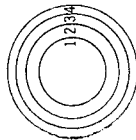
หญิง ○ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง
● ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลาง
○ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ
ชาย △ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง
△ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลาง
△ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ

แผนผังสังคมสัมพันธ์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่หนึ่ง
โรงเรียนบ้านพรานหมื่น
สถานการณเดิม

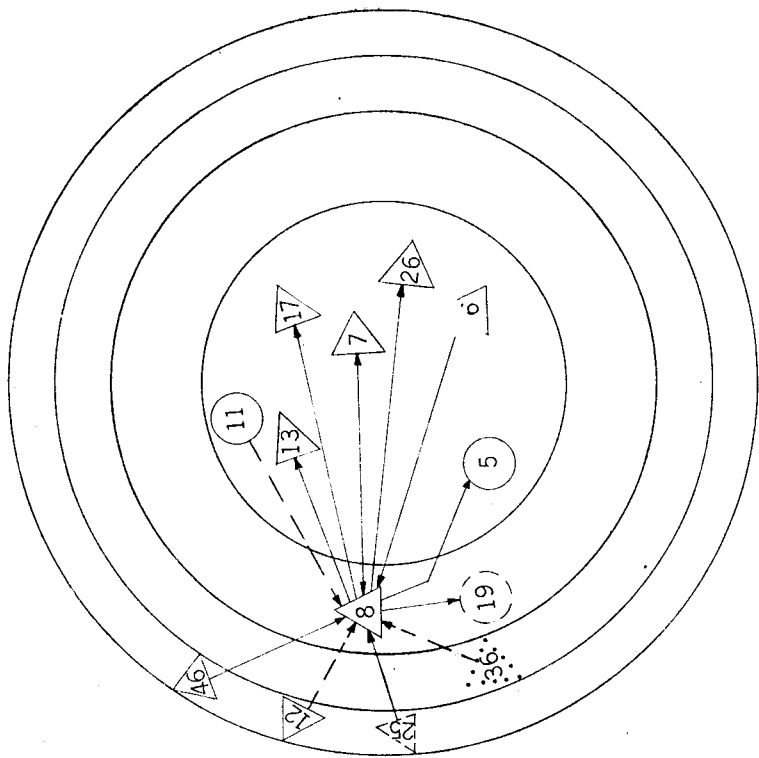

เด็กชายเดี่ยว
ต่างคนต่างเล่นกัน
ปฏิเสธเขา

- 1 = 75 เปอร์เซ็นต์ได้
- 2 = 75 ถึง 50 เปอร์เซ็นต์ได้
- 3 = 50 ถึง 25 เปอร์เซ็นต์ได้
- 4 = ต่ำกว่า 25 เปอร์เซ็นต์ได้

ตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ได้
ตัวเลขภายในวงจำนวนครั้งที่ได้รับเลือก

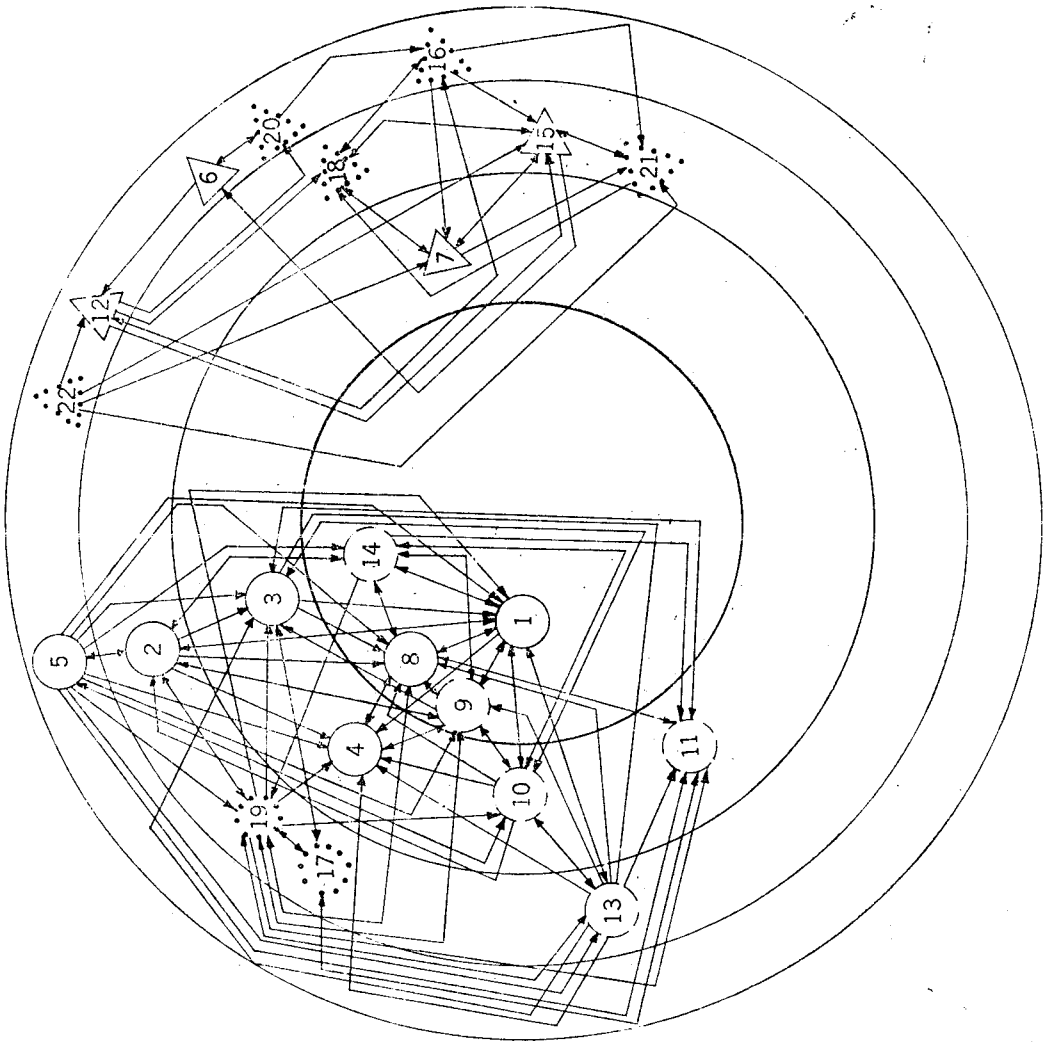

แผนภาพแสดงตำแหน่งทางสังคมของผู้นำ
เด็กที่ได้รับการเลือกจากเพื่อนมากที่สุดให้เป็นหัวหน้า
ในสถานการณเดิม

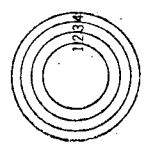
หญิง ♀ ชาย ♂

- หญิง ○ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง
- ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลาง
- ◌ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ
- ชาย △ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง
- △ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลาง
- ◌ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ

แผนผังสังคัมภีร์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรวิทยาดอนเมือง
 โรงเรียนอนุบาล หอ ก.
 สถานประกอบการเลข

เลือกเข้าข้างเดียว
 ต่างคนต่างเลือกกัน

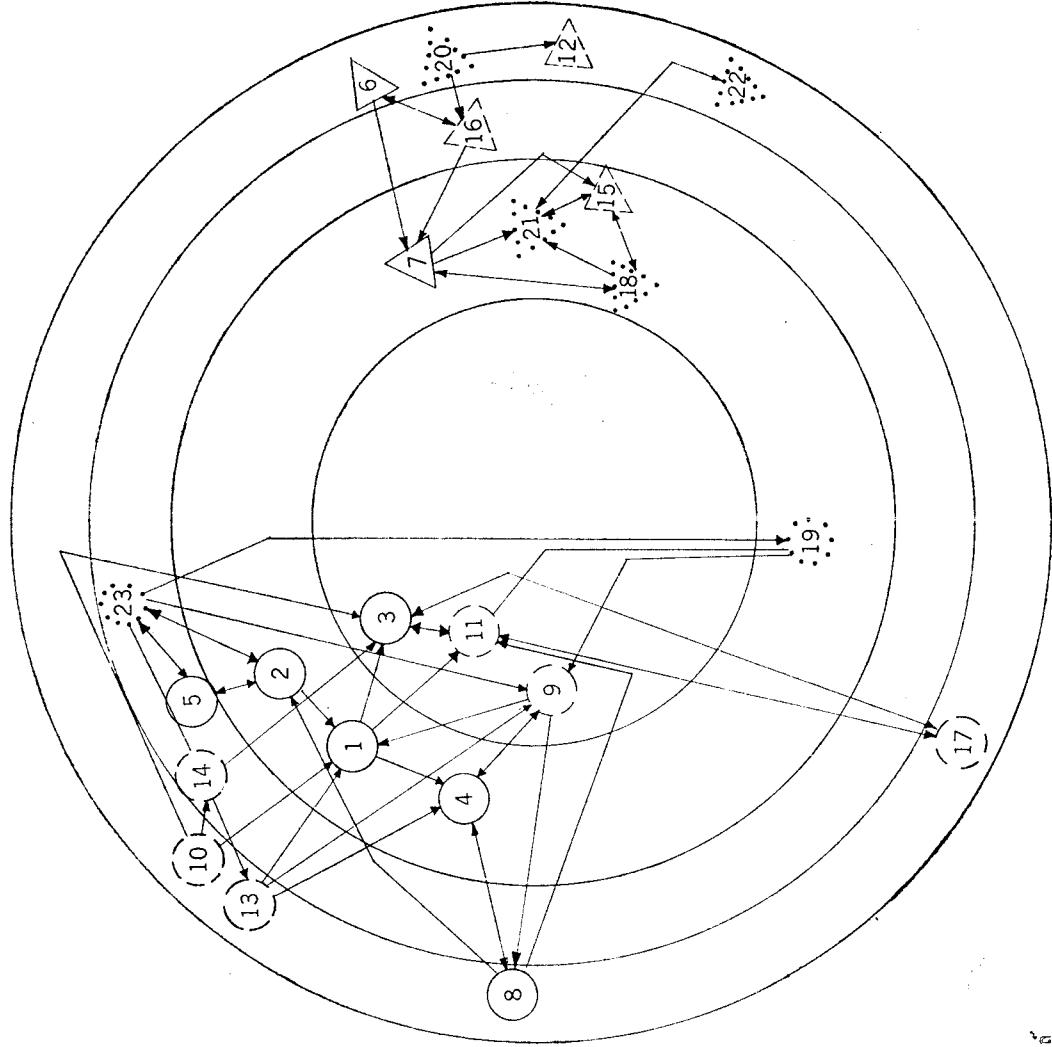

- 1 = 75 เปอร์เซ็นต์ได้
- 2 = 75 ถึง 50 เปอร์เซ็นต์ได้
- 3 = 50 ถึง 25 เปอร์เซ็นต์ได้
- 4 = ต่ำกว่า 25 เปอร์เซ็นต์ได้

คำนวณเปอร์เซ็นต์ได้
 ซึ่งคำนวณมาจากจำนวนครั้งที่ได้รับเลือก

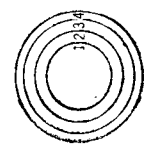
- หญิง
- ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง
 - ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลาง
- ชาย
- △ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ
 - △ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง
 - △ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลาง
 - △ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ

แผนผังสังคมสัมพันธ์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่หนึ่ง
 ในโรงเรียนอเนกประสงค์ ก.
 สถานการณ์โรงเรียน

เส้นตรงข้างเดียว
 ตัวกลมข้างเดียวกัน

- 1 == 75 เปอร์เซ็นต์
- 2 == 75 ถึง 50 เปอร์เซ็นต์
- 3 == 50 ถึง 25 เปอร์เซ็นต์
- 4 = ต่ำกว่า 25 เปอร์เซ็นต์

ตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ได้
 ทำตามมาจากจำนวนครั้งที่ได้รับเลือก

หญิง ○
 ชาย △

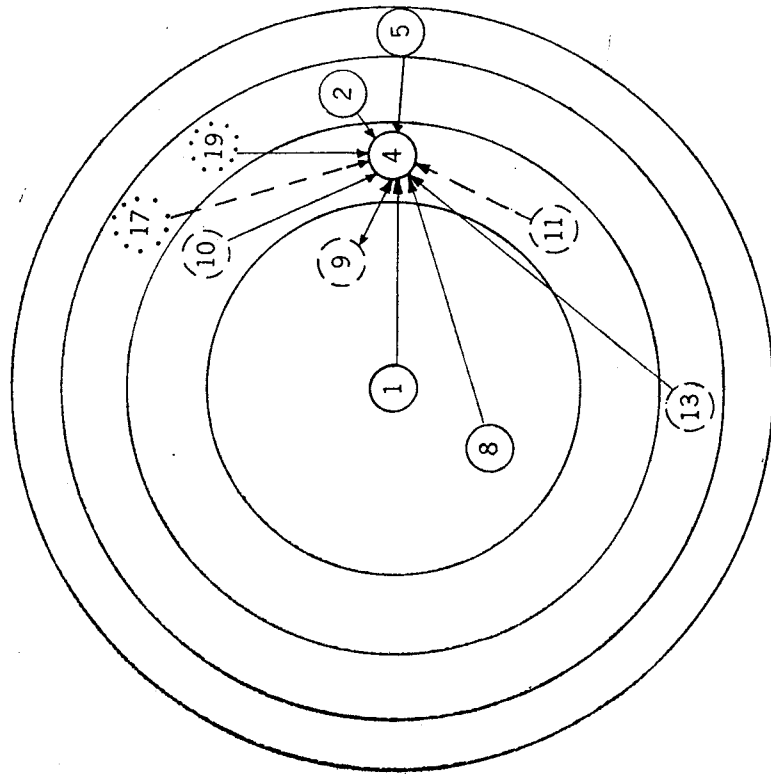
● ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง
 ○ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลาง
 △ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ

●● ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง
 ○○ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลาง
 △△ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ

แผนผังสังคมสัมพันธ์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่หนึ่ง

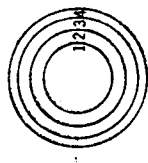
ในโรงเรียนสุเม็ง ห่อง ก.

สถานการณ์เดิม

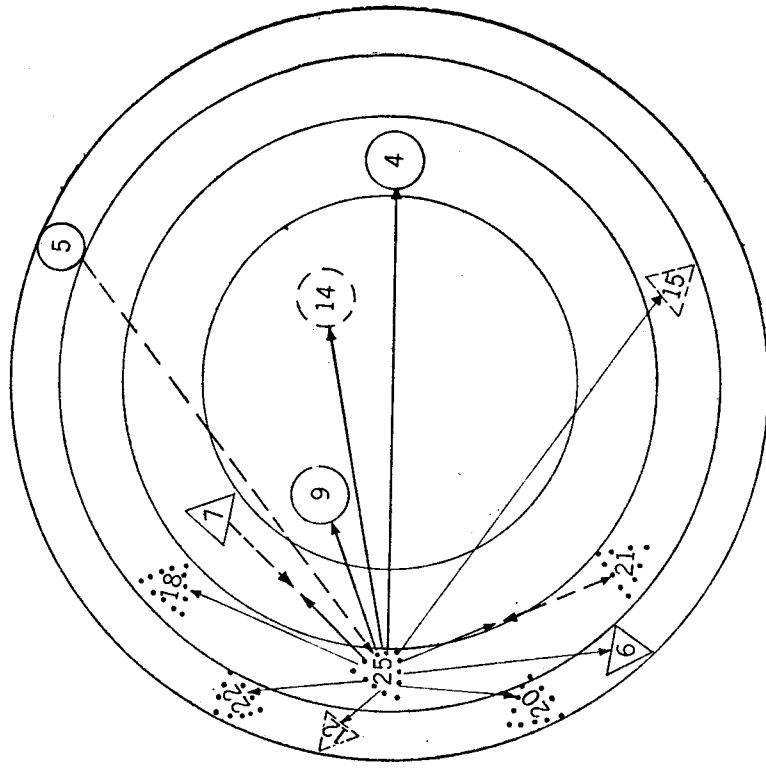

เด็กชายข้างเดียว
ต่างคนต่างเลือกกัน
ปฏิบัติเฉก

- 1 = 75 เปอร์เซ็นต์ได้
- 2 = 75 ถึง 50 เปอร์เซ็นต์ได้
- 3 = 50 ถึง 25 เปอร์เซ็นต์ได้
- 4 = ค่ากว่า 25 เปอร์เซ็นต์ได้

ตำแหน่งของเข็มนาฬิกา
ซึ่งคำนวณมาจากจำนวนครั้งที่ได้รับเลือก

แผนภาพแสดงตำแหน่งทางสังคมของผู้นำ

[เด็กที่ได้รับเลือกเพื่อมาทำกิจกรรมมากที่สุดให้เป็นหัวหน้า

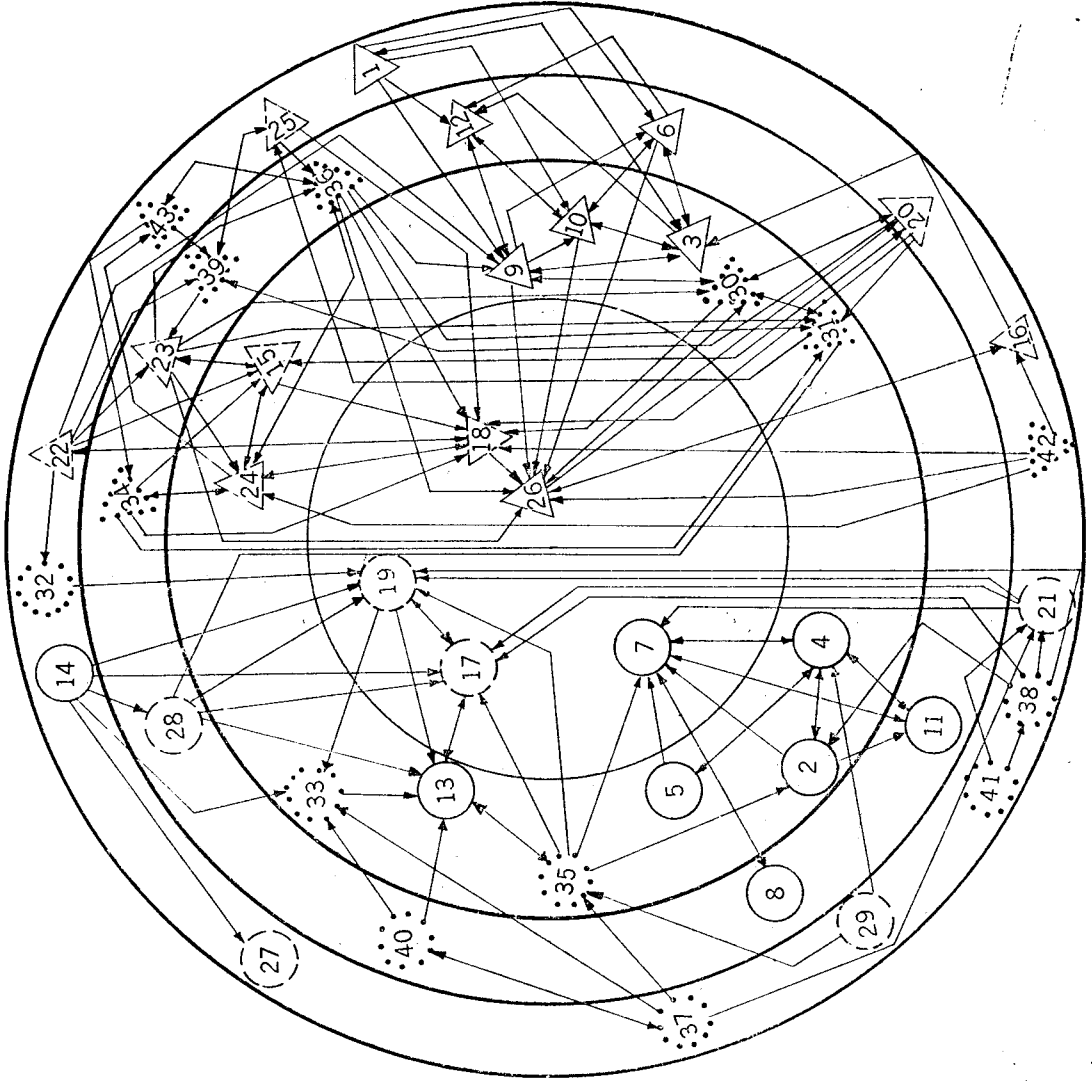
ในสถานการณ์เดิม]

หญิง (4) ชาย (A)

- หญิง ○ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง
- ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลาง
- ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ
- ชาย △ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง
- △ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลาง
- △ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ

โรงเรียนอเนก หงษ์ ซ.

สถานการณ์เด่น

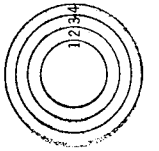

- หญิง
- ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง
 - ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลาง
 - ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ
- ชาย
- △ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง
 - △ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลาง
 - △ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ

เลือกเข้าข้างเดียว
ต่างคนต่างเลือกกัน

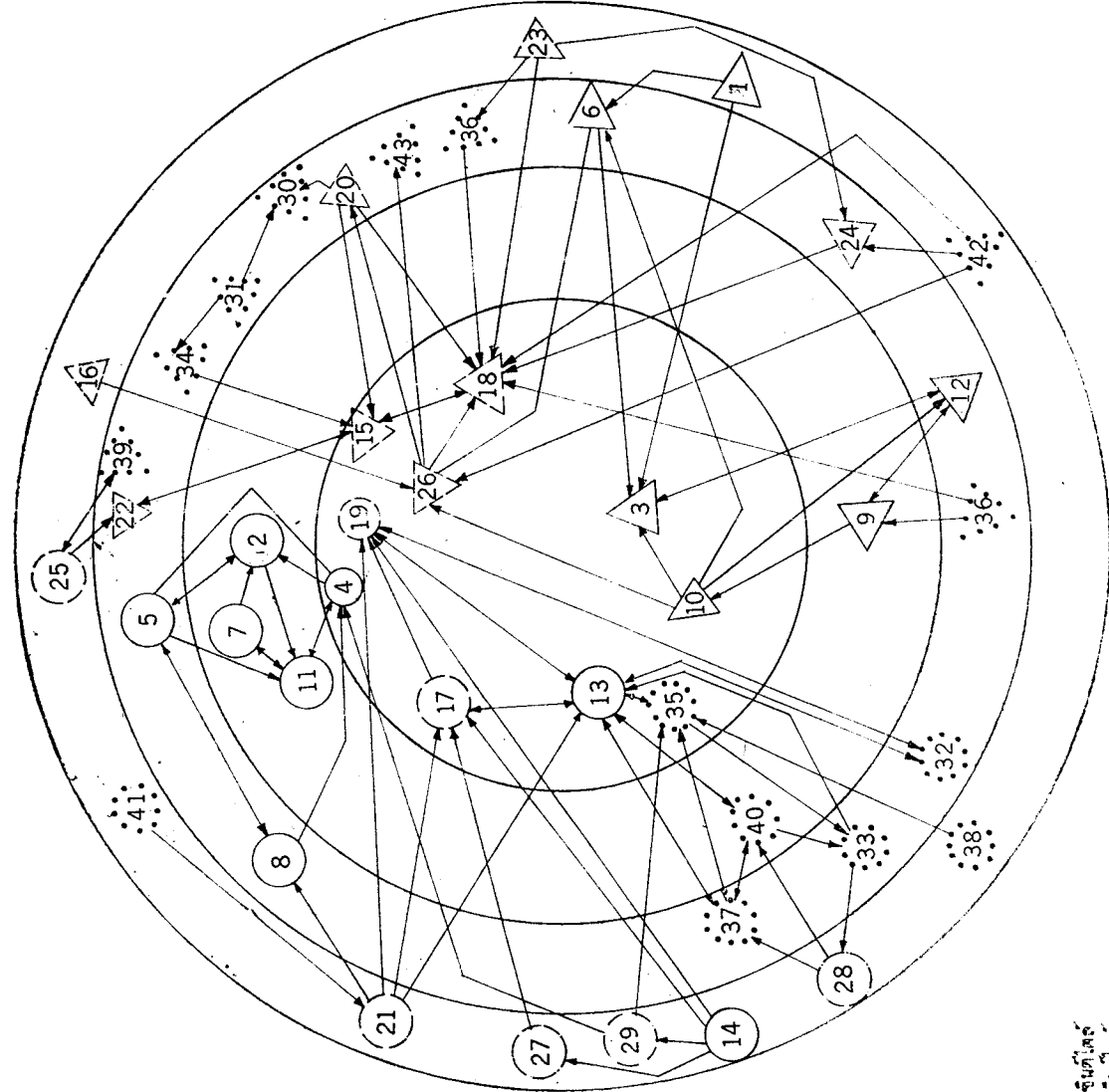
- 1 = 75 เปอร์เซ็นต์
- 2 = 75 ถึง 50 เปอร์เซ็นต์
- 3 = 50 ถึง 25 เปอร์เซ็นต์
- 4 = ต่ำกว่า 25 เปอร์เซ็นต์

ตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ใดก็ตามที่น้อยกว่าจำนวนครั้งที่ได้รับเลือก

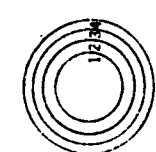

แผนผังสังคมสัมพันธ์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่หนึ่ง

โรงเรียนหญิง หอข. ข.
สถาบันการภารเรียน

เด็กเข้าข้างเดียว
ต่างคนต่างใจกัน

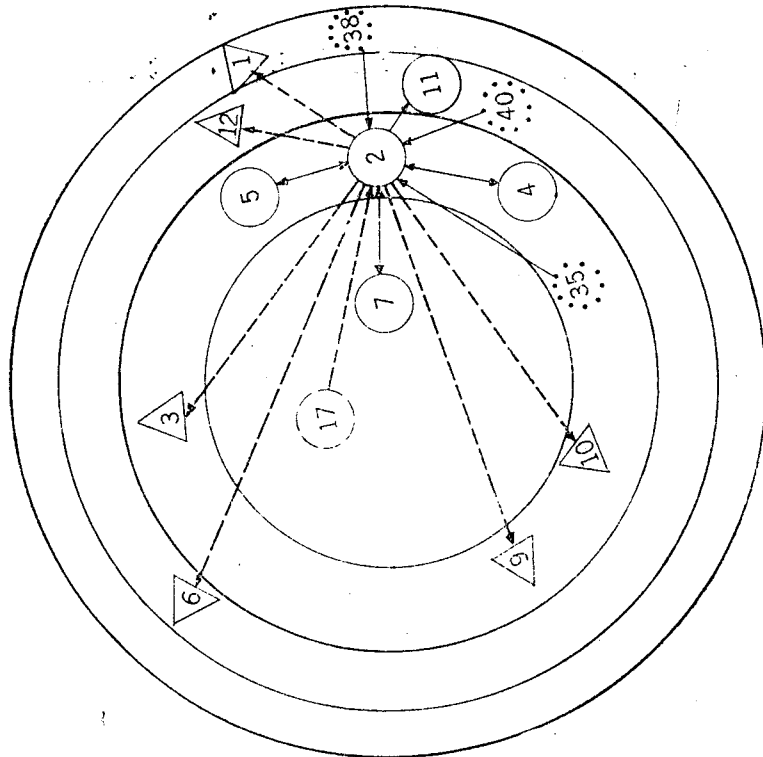

- 1 = 75 เปอร์เซ็นต์ได้
- 2 = 75 ถึง 50 เปอร์เซ็นต์ได้
- 3 = 50 ถึง 25 เปอร์เซ็นต์ได้
- 4 = ค่ากว่า 25 เปอร์เซ็นต์ได้

ค่าหนึ่งเปอร์เซ็นต์ได้
ซึ่งคำนวณมาจากจำนวนครั้งที่ได้รับเลือก

- หญิง
- ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง
 - ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลาง
 - ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ
- ชาย
- △ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง
 - △ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลาง
 - △ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ

แผนผังสังคมสัมพันธ์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่หนึ่ง
โรงเรียนคูเมือง หอง ข.
สถานการณืเดิม

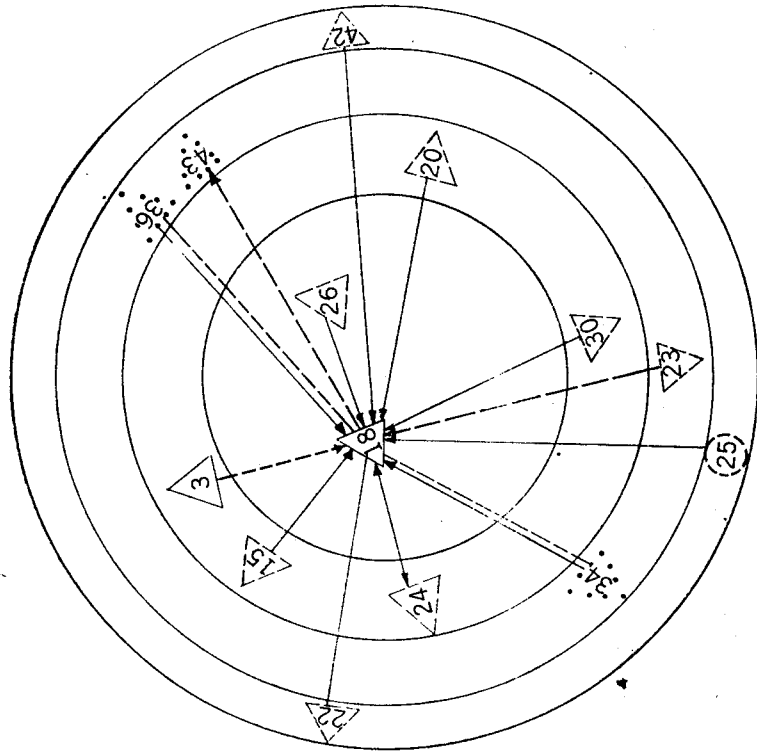
เลือกเข้าข้างเดียว
ตามคนต่างเลือกกัน
ปฏิเสธเขา

1 = 75 เปอร์เซ็นต์ได้

แผนภาพแสดงตำแหน่งทางสังคมของผู้นำ

[เด็กที่ได้รับการเลือกจากเพื่อนมากที่สุดให้เป็นหัวหน้า
ในสถานการณืเดิม]

หญิง ○ ชาย △

หญิง ○ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง
ชาย △ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลาง
● ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ